

GANİ

Nikolay BABOGLU

1998 yıl

Çadır
Kasaba bibliotekasına
başlıerim bütün ürekte
sevdaylan, okuyuculara
olan gageuz, sevin oamay
sevin rixatları...

15-iv-1998

N. Babaguz

GANİ

Annatmalar uşaklara deyni

Nikolay BABOGLU

49693

765 kb.

дир-Лунгская ЦСБ

1998 yıl

VELİ hem KOLİ

Ganinin mamusu artık bir afta evdä yoktu. Bobası söledi, ani onun kafası acırmış da gitti bolniçaya yılaçlanmaa. Gani yoktur ayrıldı anasından bölä çok vakit da şindi artık pek canı sıkılırdı mamucuu için, kendinä er bulamazdı.

Bir sabaa kalktı uykusundan da bobasınnan ikisi oturdular sofraya ekmek imää, çocunun gözlerindän yaşlar kendileri başladılar akmaa. Bobası denedi Ganinin kahırını da sordu:

- Sän, çocuum, neçin aalêrsın?

- Özledim mamuyu, - dedi Gani artık islä sıçannarı sulayarak.

- Uslan, çocuum, sabaaya seninnen ikimiz gidecez bolniçaya mamunu evä almaa.

Ganinin üzü-gözü güldü sevinmeliktän. Ama taa pek çok sevindi o, açan bakası söledi, ani mamusuna bolniçadan vereceklär Ganiyä deyni bir küçük kardaşçık hem da bir kızkardaşçık. Gani şen baktı bakasına, sildi yaş yanaklarını da biraz sustuktan sora sordu:

- Nasıl adlarını koyacez?

- Kızçaazın Veli, çocucaan da Koli.

Gani beendi adları, ama ölä bir nedän sora sordu:

- Ee, baka, neçin Peticiin mamusuna vermişlär sadece bir kardaşçık, ama bizä iki?

- Neçin ki sän bizdä biriciksin, ama Peticiin var bir da kakusu.

- Aha, - dedi Gani, çünkü annadı, ama kendisi hiç annayamazdı, neçin kimisinä vererlär sadece birär kardaş ya kızkardaş, ama kimisinä ikişär birdän.

Sabaası Gani bobasınnan gittilär bolniñaya verdilär mamusuna bir top çiçek da getirdilär evä Veliylen Koliyi.

- Benim mamum hepsindän islä, düşündü Gani, onuştan bizä verdilär Veliylen Koliyi ikisini birdän.

KODUK

Gani şansora artık büük çocuktu, edinci yaşa bastıydı, ama büüdükçä taa pek sorucu olurdu. Kimseycii raata brakmazdı, hep sorardı, sorardı. Olur olmaz işleri da o istärdi bilsin. Siz, uşaklar, benim küçük okuycularım, artık bilersiniz, ani Ganinin evdä malisinä därdilär Sofi babu, mamusuna - Mercanka bulü, bobası da çoban Yorcuydu. Ona ölä därdilär, neçin ki çobancılık edärdi koyunnarda. Hem da içerdä taa vardı kardaşçı Koli hem ikiz kızkardaşçı Veli. Çoban Yorcusu sevärdi çok Ganiyi da hiç bir kerä onu azarlamazdı, nekadar da çok işlär sorsa.

Te büün da çıktı bobasına karşı. O gelirdi tırladan eşektä atlı, ama eşään da ardına gelirdi bir küçük eşecik. Ganinin üzü-gözü güldü. Taa bobası eşektän inmedään, şaplattı ellerini da sevinmeli sordu:

- Baka, neredän aldın bu küçük eşecii? Ya ne gözäl!
- Almadım, çocuum, - dedi bobası, - te bu bizim eşek tırlada kodukladı.
- Neçin kodukladı?
- Neçin, neçin. İstedi olsun onun da bir küçük eşecii.
- Bu eşecik bizim eşemizin küçük uşacı mı?
- Ölä e zer.

- E, baka, neçin bizim kedi da koduklamêr?
- Kedilär, köpeklär, çocuum, koduklamêêrlar,
ama enikleerlär.

- Neçin?

- Neçin ki, kedilerin, köpeklerin, canavarların
küçüklerinä enik deniler. Onnar enikleerlär, ama
eşeklerin küçüklerinä koduk deniler, onuştan
eşeklär koduklêêr.

- Ama koyunnar?

- E koyunnarın küçüklerinä nicä deeriz? Ya sölä?

- Kuzu.

- Elbetki kuzu. Saylêr, koyunnar kuzulêêrlar. E
ineklär? - sordu bobası. - Sölä kendin, bakalım.

- İneklär... - düşündü Gani da birdän aklına
geldi, - aa, bızaalêêrlar, ineklär bızaalêêrlar.

- Te ölä, dooru. Beygirin açan olêr küçük kulicii,
deerlär kulunnadı, keçinin olêr olacı - olakladı...

- Aha, te şindi annadım, - dedi Gani.

Yorcu indirdi eşektän piynirlen çendileyi, sora
aldı eşään sırtından semeri da baaladı onu ahıra.
Koduk kaldı anasının bir yanına da başladı ondan
emmää sütçääz, ama Gani bakasınnan girdilär içeri
taazä piynir imää.

ATLI

Açan geçti birkaç vakıt, Ganilerin koduu biraz
büüdü, başladı şen-şen koşturmaa, sabaalen bakası
pinip eşää gidärdi tırlaya koyunnara koduk da
koşturarak gidärdi anasının ardından. Gani pek

istäärdi ki eşecik kalsın evdä da biraz oynası
onunnan.

Bir pazar günü bakası gitmediydi tırlaya. Ganiyler
ikisi verdilər eşeklerä sucaaz, sora alafladılar onnarı.

- Baka, - sordu Gani, - neçin bu koduk imeer
saman?

- O taa küçük, ona sütçääz anasından taa pek
yarêr.

- O hep anasından emeer, - dedi Gani güleräk.

- Te o taa küçük emecen, ama pek kaavidir.

- Kaavi mi? - sordu Gani.

- Kaavidir, zer, te pindireyim seni arkasına, taşır,
vallaa taşır!

- Ha-ha-ha-a-a, - güldü çocuk da o saat dedi, - hadi
pindir. Nasıl onun akli vermediydi taa çoktan istesin
eşecää pinmää?!

Büük eşää o çok sıra vardır pindii bakasının yanına
semerä, ama küçük eşecää kendisi pinsin yalnız - bu
çok meraklıydı. Yörcü başladı suvazlamaa koduca:
"Moçu, Moçu"... koduk pek yavaştı, suvazladıkça
uzadırdı ensesini, sallardı kulaklarını.

- Gel burayı, - dedi bakası da kaldırıp onu iki
elinnän koydu eşeciin belinä.

Koduk çevirdi kafasını geeri, sansın baktı kim
vardı onun sırtında. Gani tutundu bir elinnän
bobasından, öbürünnän da koduktan hem da gülärdi
seslän. Ona birazçık fasıl, birazçık da korku gelirdi
kodukta atlı durmaa. Ama Yörcü gördüü gibi, ki koduk
esirmeer, ki çocu islä kabuletti arkasına, braktı Ganiyi
kendi dursun atlı, aldı koduu kulaandan da dedi:

- Haydi, Moçu, gezdür benim çocuumu, ileri dooru

dost olasınız...

Koduk sesledi Yorcuyu da gidärdi adamın ardına, gezdirdi Ganiyi. Ölä onnar iki kerä döndülär surlık aulunda.

- Oldu, gezindin mi? - sordu bobası ooluna.

- Gezindim! - dedi sevinmeliklen Gani.

- Hadi, şindi in kendin! - dedi çoban Yorcu. Gani usulluunnan sıyırıldı, indi eşektän.

- Baka, - sordu Gani, - sän ona neçin "Moçu" dedin?

- Ölä eşeklerä deerlär.

- Hadi, ozaman adını koyalım "Moçu"!

- Olur koyalım Moçu, pek yakışacak. - kayıl oldu bobası.

- Moçu, Moçu, Moçu, - sesedirdi Gani küçük koducaa, ama o taa adını bilmäzdi, kaçıp bir tarafa başlaardı koşturmaa...

Gani içeri geldiynen annattı mamusuna hem malisinä, ani o bakasınnan ikisi koduun adını Moçu koydular.

Taa birkaç vakıttan sora Gani islä dostlaştıydı Moçuylan. O adını artık tanırdı, Gani da kendisi üürenmişti kodukta atlı gezmää.

ORLIOGLULARIN ÇÖŞMESİ

Geldiydi ilkyaz, Gani pek sevãrdi bu zamanı, onu artık kolverirdilãr kacınsın, oynasın dışarda nekadar istãrsa kendibaşına. Kışınsa hava lüzgerli, günnãr kısa, dışarda çok oyalanmaa brakmazdılar. Ama şindi sıcaaktı, kuşçaazlar çalardılar. Koyunnar, kuzular kira eşil çimenã çıktıydılar... Bir gün açan hava pek islã olmuştu, malisi dedi Ganiyã getirsın onun bastonunu. Gani annadı, ki malisi nereyã se gideceydi, bastonsuz ona uzak erã gitmãk zordu - yoktu neyã dayansın.

- Male, ne yapacan bastonu? - sordu Gani.

- Gidecez çöřmeyã, çocuum.

Çöřmeyã Gani taa yoktur gittii.

- Te islã, çöřmei da görecãm, - düşündü Gani.

Malisi verdi ona bir toprak çölmek.

- Sãn bunu taşıycan, - dedi. Kendisi da çıkardı birkaç laalã hem zambak çiçeklerini köklen, aldı onnarı topracınnan sepetçiinã da yollandılar. Etiřtilãr çöřmeyã. O Ganilerin evindãn çok iraktı, küüyün kenarında taman iki yol çatırındaydı, gözãl kırnak tertipliydi. Demirdãn kurnası yalabırdı, önündã duvar suvaliydi tementlen hem orada vardı bir da ercãz nicã dolapçık. İakıncacık büüyãrdi bir gür dallı ceviz aacı, onun da gölgesindã vardı bir skemne gibi tafta koyulu. Gani annadı, ani orayı oturmaa lããzım da ilkin erleşti skemnecãã, sora yanına malisi oturdu, dinnenirdilãr...

Ama Gani, nasıl da bilersiniz, pek sevãrdi çok iřlãr sormaa, da artık başladıydı:

- Mali, biz neçin burayı geldik? Çöşmeyi mi

görmää?

- Çöşmeyi görecez hem dikecez te bu çiçekleri çöşmä yanına.

- Neçin dikecez?

- Büüsünnär da açsınnar deyni. Açan insannar geleceklär su içmää, çiçeklerä da sevinsinnär.

Onnar diktilär çöşmenin bir yanına zambakları, öbür yanına da laaleleri. Gani çölmeklen taşırdı su da sulardı taazä dikilmiş çiçekleri. İş yapardılar hem Gani hep sorardı:

- Male, te bu ceviz aacını kim dikmiş burada?

- Onu, çocuum, raametli dädun taa saalında dikti, açan çöşmeyi başardılar düzmää, bu bir hayır dädun yaptı, ama o bizim da sayılêr hayırımız, onuştan te biz da çalışêrız burada gözäl hem tertipli olsun. Bizä deerlär Orlioglular bu çöşmeye da deerlär Orliogluların çöşmesi.

- Male, e neçin dädumuz düzmüş bizim çöşmeyi bölä uzakta, neçin yapmamış onu bizim aulda?

- Bizim evin yanında var pınar, burada sa yok. Ama bu erdän çok yorgun yolcular geçerlär, bu iş için dädun düşünmüş olsun o insannara serin sucaaz içmää..

İşi başardıynan içtilär çöşmedän tatlı serin sucaaz da artık gidärdilär evä. Yolda Gani taa bişey sordu:

- Male, - dedi o ansızdan, - biz çölmecii unuttuk çöşmedä dolapçıkta, dönüp kaçarak alayım onu?

- Unutmadık, çocuum, - dedi Sofi babu, - biz onu braktık yolculara olsun neylän sucaaz içmää deyni..

ÇÖREK PİTA

Ganinin mamusu darttı beyaz modasını da başladı ekmää yuurmaa, ama Gani bir tarafta kediyän oynardı. Kara kutuban bezbelli çoktan bıkmıştı Ganiyä da mırıldayarak fırladı çocuun kucaandan, gitti kapuya da başladı onu tırmalamaa...

- Kolver kediyi dışarı, - dedi mamusu, - hem kendin da biraz çık dışarda oyna, etecek oldu başımı aarttın o senin soruşlarınnan.

- Mamo, mamucuk, - pek yalpak lafetti Gani, - bän ölä isteerim taazä papucuk!

- İsteersin, ama biraz bekleyecän. Te yuurêrim, sora läözüm kabarsın, sora fırında pişsin, piştiktän şora da biraz tarlasına gitsin da ondan sora taazä papucuk iyecän.

Gani hiç diildi kayıl bölä çok beklesin. Biraz sustu, düşündü... eski soruşçu tabeetçii onu raata brakmazdı.

- Mamo, mamo, - sordu o, - e ekmää ne kabardêr?

- Kendisi kabarêr, - dedi mamusu.

- Kendisi mi?

- Kendisi, kendisi, - dargındı mamusu terli annısını sileräk da genä toparladı teknedä amuru yumuruklamaa. Gani annadı, ani mamusunun kefi yoktu onu pek nazlandıрмаa da çıktı aula. Orada Sofi babu, malisi fırını yakardı, bu fırıncıkta onnar yazın ekmek pişirirdilär.

- Male, male, bän pek isteerim sıcak papucuk imää! - dedi Gani, kedi gibi sürüneräk malisinin peşinä.

- Acıktı olmalı malisinin piliççii, - dedi Sofi babu da suvazladı uşaan kara saçlarını. - Al dolaptan bir

C. 9

parça eski ekmechtän, var sansın orada.

- Bän taazä isteerim, malicik!

- Of, malinin dar cannıcı, ne yapalım seninnän?

Sadece malisindä Gani bulurdu erzaman taa çok yakınnık, sadece o çalışırdı uşaa hiç küstürmesin. Te şindi da Gani duydu, ani istedi olacek, babunun kefi iidi, vardı kiminnän lafetmää.

- Pek mi canın istedi, çocucaam, - sordu taa bir kerä Sofi babu.

- Pe-e-ek, malicik!

- İslä, ozaman yapayım sana bir çörek pita.

Malisi gitti içeri, aldı bir parça kabardılmadık hamurdan, yasılttı onu da attı fırının aazında erä. Diptä yanardı odunnar, ama aazda pişärdi pita. Gani pek sevindi, kanatlı kuş olmuştı, sarıldı malisinä da öptü buruşuk yanaklarını, sora başladı sormaa:

- Male, e neçin bu pita çörek?

- Neçin ki o kabardılmadık hamurdan.

- Ama hamuru ne kabardêr?

- Hamuru kabardêr maya, ani var pitacıklarda.

- E neçin mamu dedi, ani hamur kendisi kabarırmış?

- Neçin ki olmalı bıktıydı senin soruşçuklarına.

- Ama maya da naşeycik o?

- O ölä bir iş, ani karıştıynan hamurlan, kabardêr onu. Açan büyük olacan, taa ii annayacan.

Kim bilsin taa kaç şeylär soraceydı Gani, ama pita fırının aazında olduydu pak al yanaklı. Sofi babu çevirdi onu maşaylan öbür yanını ateşä karşı da taa bir-iki minuttan sora çekti beeri. Pişmişti,

gözäl kokardı. Şindi babu sardı pitayı ekmek bezinnän da dedi:

- Ko biraşçık tarlasına gitsin...

Sora, tarlasından “geldiynän”, sayılêr birazçık suuduynan malisi kopardı Ganiyâ bir parça da verdi ona tüteräk isin.

KOLADA

Gani hep sorardı mamusuna neçin ölä oya Kolada yortuları geliyerlar.

- Kolada yırankan geliyor, çocuum, - dedi mamusu, - läâzım geçsin dokuz dere dokuz da daa. Ama derelerdä köprü yok da Kolada olur düşsün suya , buulsun. O bekleyor hepsi derelär islâ donsunnar da buzun üstündän geçip gelecek.

- Ama neçin oruç tutuluyor?

- Neçin ki insanın içi läâzım biraz paklansın yaalı mancalardan. Ko insannar biraz kartoficik, fasülecik, çukundur, suvan isinnär da sora, oruç açıldıynan, öbür mancalar da insana taa datlı görüneceklär.

- Ama oruçlar, çocuum, - karıştı lafa Ganinin Sofi malisi da, - diyil sadece imäk için. Oruçlarda läâzım insannar taa pek düşünüp günahlı işlerdän vazgeçsinnär, Allaha düşünsünnär, çalışsinnar zararlardan korunmaa. Oruçlarda insannar taa sık kliseyâ gidip duva ederlar, ki dünyada uslu olsun, bereket hem saalık olsun. Herkezi läâzım düşünsün diyil sade kendinä, ama düşünsün yoksullara hem sakatlara da bişeylen yardım etmää..

- Male, - dedi Gani, - pazara beni da kliseyâ al!

- İslä, çocuum, alacam.

Ertesi günü hava oldu suuk, yaadı çok kaar, Gani çıktı sokaa kızak kaymaa. O annadırdı kafadarlarına, ani te artık derelär dondular, Kolada tez gelecek, lääzım, hazırlamaa kamçıları, fişkannarı "Hêy-hêy" hem "Survaki" gezmeyä deyni. Ama büük batülär delikannılar gezeceklär "Kolada". Ne gözäldir bu kış yortuları!

KIZAK KAYMAKTA

Gani sevärdi kış günnerini, ama neçin sa Koladadan sora olurdu suuklar, ama kaar yaayırdı pek az. Sade fevral ayın bitkisindä düştü derin kaarlar. Evlerin üstlerindä çok vakıda erleşmişti biyaz kaardan yorgannar. Kimi güneşli günnerdä Gani çıkardı sokaa kendi kızacınnan. Komşu uşaklarda kızacık yoktu da hepsi toplaşırıldılar Ganinin yanına. Onnar oturdup Ganiyi kızacaa çekärdilär yol üstündä, sora sıraçıklan başkalarını da çekärdilär Ganinin kızacında.

Ne isläydi dışarda, ama Gani istärdi bayırdan kaysın, nasıl o gördüydü "Kırlangaç" jurnalında resimdä uşaklar kayardılar...

Onnarın sa küüyün içindä hiç bir da bayır yoktu, evin yanında maaza üstü biraz balabandı, ama oradan kızacı hemen kolverersin o etiştirämeer hızlanmaa da o saat duruverer... Ganilerin komşu çocucaa arsık Peticik tezicik duydu, ani Gani isteer bayırdan kaymaa

da başlardı teklifetmää uşakları dereyä gitmää kaymaa. Ama bu Peticik çoktan biktırdıydı Ganinin malisiⁿⁱ Sofi babuyu hem mamusunu da türlü zararlarlan, angılarına katardı uslu hem seslegän uşaa Ganiyi da: patlangaçlan hayatta pençerä gözünü kırdıydı, taa sora almıştı sormadaan baalara taraş toplamaa. Ozaman Sofi babunun akli kalmadıydı uşaa aaraya-aaraya, zavalı karannıkta aalayararak evä geldi. Da te şindi da toplanmıştı kimseyä sormadaan maalenin uşaklarını hem Ganiyi da dereyä kaymaa.

- Orada bir üüsek bayır var, açan kolverileersin kızacık kuş gibi uçêr, - dedi o Ganiyâ. - Hadi gidelim dereyâ.

Da uşaklar bütün bir alaylan takıştıydılar Peticinin ardına. O dik-dik örürdü en ilerdä, Gani da onun yanısora kızacı çekärdi, kalanı da maaleli uşaklar bir sürü arkadan gelirdilär. Etiştilär dereyâ da çıktılar üüsek erä. Peticik ilkin kolverildi bayırdan. Bu akına çok meraklı bir uçmaktı. Peticik da kıyak kullanırdı kızacı. O kaydıktan sora sürüdü kızaa geeri bayıra neredä Gani hem siiredicilär beklärdilär sırasını kaymaa.

- Hadi, kim benim gibi kayacêk? - sordu Peticik.
- Alın kızaa da kolverilin.

Hepsi istärdi, ama bayır pek dikti da korkardılar. Peticik önterdi Ganiyi:

- Hadi, ba, korkak, kızacık senin, al da kolveril bir kerä, bak nasıl gözäl uçacan!

Gani istemäzdi ona korkak desinnär da pinip kızacaa kolverildi. Akına uçaardı islä, ama o Peticik

gibi sapıdamadı yar boyunda kızacı da yamulup aktarıldı yarda buz üstünä. Buz altında su dizädandı, buulmaa yoktu neredä, ama Gani yıslandı suuk suylan baştan ayaadan. Açan o kalktı da baktı bayıra, Peticik hem öbür siiredicilär artık tımıştılar evä. Kısmet, ani ev yakındı da o donunca etişti girdi aula. Malisi görüncä Ganiyi bu halda, o saat soyundurdu da pindirdi onu kümbet üstünä.

Sofi babu sansın suya bakmıştı, duyuverdi, ani bu Peticiiin "işiydi"

- Ha, bän o zulumu tutarsam, düzecäm kefini, gırlıtanın...

Bu kızak kaymaktan sora Gani islä hastalandıydı da iki afta üüsürdü. Sokaa onu artık hiç kolvermäz dilär. Tezdä da kaarlar eridiydi, ilkyaz artık kapuya ururdu.

OKA

Ganilerin sokaanda taman onnarın evinä karşı yaşardı Keşkeş Monilär, onnar evdä çokluktular. Moninin karısı Arika bulü altı uşak anasıydı hem taa yaşardı Arikanın anası hem bobası. Kocası Moni Arikaya gelmişti iç güveliynä da biraz aar başlı olarak çok işlerä karışmazdı. Hepsini içerdä, aulda, alış-veriştä işleri Arika kendisi çevirirdi. Moni usluıydı, münüzdü, çalışmayı sevmäzdi. Arika sa çemrekti hem biraz da kurnazdı, şalvirdi. Ama bir yanından da çok

uşaklı karı hepsini etiřtirmäzdi, angı bir erä kaçsındı içeri mi, kıra mı, aula mı? Bu beterä Monilär fukara yaşardılar. Ödünç almak üzerine Arika bulünun bir ayaa komşulardan çıkmazdı. Ama taa pek karşı yaşayan Çoban Yorcuları heptän biktirmişti. Arika onnara gelince Ganinin malisi Sofi babu hemen kızardı:

- Aman, ama-a-an, acaba nelär, nelär genä istemää geldi?

Sadece Ganiyä çok meraklıydı Arikanın komşulaa gelmesi. Arika onnarın içersinä girince, Gani pak göz-kulak olurdu.

- Mari Mercanka, - danışırdı Arika Ganinin mamusuna, - başladım mamaliga yapmaa da etişmedi unum, ver ödünç birkaç avuç papşoy unu, çuvalımız dermendädir, üündüü gibi getiririm...

- Vereyim, mari Arika, - dedi Ganinin anası, ama şindi pek çok işim var, düzeni koşmaa çalışıyorum, yok vakıdım tavana pinmää, gel taa biraz sora.

- Olur mu biraz sora, mari gelin, ateřtä suyum kaynıyor.

- Ozaman te kayınna versin.

- Aman, mari Arika, esabınız da yok, - Üfkelenirdi Sofi babu, - bän bu yaşta karı, nasıl tavana pineyim, ayaklarım sızlıyorlar, gel sora gelinin işi bittiynen.

Arika: - Dedim, mari Sofi babu, suyum ateřtä kaynıyor. Hadi ver merdiveni, bän kendim pinip tavana indirecäm unu.

- A ha, - aklınca sölenirdi Sofi babu, - kolver seni tavana, da kim bilir taa nelär hırpalaycan sän oradan.

Arika getirip koyardı merdiveni. Sofi babu

dayanamazdı:

- Dur, hır-kötü, bän kendim pinecäm. Siz kalınüzlülär takıldınız mı insanın başına, bişey almadaan brakılamazsınız.

- Hadi, mari Sofi babu, bizi insan mı saymayorsun, kalınüzlü da yaptın.

- Ölä zer, bän hastayım, gelin Mercankanın işi var, ama sän tutuşmuşun, un läüzüm olmuş, ne borçlumuyuz sana?

Söleneräk, oflayarak, puflarayak babu indirirdi tavandan bir saan un da taman te şindi Ganiyä gelirdi komşuluun en meraklı zamanı. Malisi koyup okaya çekärdi unu.

Oka eskiydi, vardı bir kasnaa iplerinnen asılı tokmakta. O tokmaan da incä ucunda vardı dört tayne kısa ip. Birinci ipi aldın, tokmak kalkınca, çekinin kasnaana läüzüm üç oka un koyulsun, ikinci ip çekärdi iki oka, üçüncü - bir, dördüncü da yarım oka.

- Nekadar alacan, mari Arika?

- İki oka, babo.

- Alıyorsunuz iki da sora unutturup bir getirersiniz...

- Aman, mari Sofi babo, ne okadar çürük kalıplıysınız? Olur mu biz ölä yapalım, Allah üstümüzä diyil mi?

Babu koyardı unu sora tutup ipindän bakardı nekadar kalktı tokmak, sora taa koyardı...

- Gani, ya bak, yavrum, uz mu geldi tokmak.

- Ne bu uşaa yorulduyorsun, Sofi babu, bän bakamaycam mı ne? - sinirlenirdi Arika.

- Bakacan, bakacan, ama sän kendinä uysun

bakêrsın. Çocucaan sa gözü keskin, o dooru bakar hem bu iş ona meraklı, te ne zamandan beeri arkamızda gezer, bekler görsün nice unu çekecez.

Bu arada Gani deardı:

- Male, taman düz geldi.

Arika: - Neredä taman ba, meçikli, görmermiysin , tokmak aşaa kalıyor! Olmasana sän da ölä malin gibi dremci... Sofi babu, koy, koy taa bir avuç un, koy, korkma...

- Na, na taa bir avuç da kurtulayım sendän. Bak sän belayı hem ona ödünç ver, ilik yap hem da ardından laf işit, ne ölä beni sän dremci yaptın, ha?

- Te şindi taman! Gani, çocuum, bak, uşaaam, sän kendin da okanın tokmaa uzucuk duruyor... Arika hiç işitmezdän gelirdi babunun üfkeli laflarını doldurup güvecinä unu, gidardı kaçarak mamaligasını yapmaa. Sofi babu taa pek kızıp ardından hep sölenirdi.

- Alıp taman iysik getirer, hele bak sän komşuluu! Gani da bana benzärmiş, benzesin zer, bän diyil mi onun malisi? Vallah, bu ölä kalınsuratlılar bolay Allahtan bulsunnar. İnsanın ciyi hamurunu da alırlar teknesindän, çingenä üzlülär...

Sofi babu boşuna kızmazdı. Arika bir ödüncü taa getirmedään başka ödünç almaa gelirdi: bir filcan oloy, biraz fasüle, iki yumurta, yarım ekmek hem çok taa başka işlər.

Arika gittiynen Gani bakardı nereyi koydular okayı, malisinin gözünü uurlayıp, girirdi kilere, orada çuvaldan boodayı koyup okaya, çekardı bir oka, sora iki, bakardı tokmak uzucuk mu duruyor. Mamusu görüp Ganinin bu "işini" çok kızardı:

- Aman, gene daatmış o çuvaldan boodayı. Git, be Gani, da aulda biraz top oyna. Ne yapayım senin, ayol, sadece zarardan zarara gezersin!

PATLANGAÇ

Ganilerin komşu çocu Peticik ikinci klasta üürenirdi, ama sık-sık atladırđı derslerini. Evdä da kaldıynan şkoladan, yalnız bıardı da gelirdi Ganiylen oynamaa. Te büün da genä gelmişti. Taa girirkän aula onu Sofi babu karşıladı:

- Ne ba, sän genä mi şkolaya gitmedin? - aldı bu çaarılmadık musaafiri doorudan.

- Gitmedim, çarıklarım yırtık.

- E bizä neylan geldin?

- Batünün emenilerinden.

- Zarara olmalı geldin. Naşey o senin elindä?

- Te sizin Ganiyä bir oyuncak getirdim, sölä çıksın da oynayalım.

- Yok, o çıkmayacak, dışarda yaamur çiseer. Girin da te orada hayatta oynayınız.

Peti boyda Ganidän çok taa balabandı, zabundu hem zararçıydı. O girdi hayada da gösterdi Ganiyä patlangacı. Gani baktı oyuncaa çez-çevirä da sordu nasıl patlatmaa. Peti gösterdi da dedi:

- Na patlat!

Gani seftä bilmezine oynardı bölä şeylän da dooruttu onu pençereyä, çekincä silgici kavaldan atak urdu pençereyä da tuz-buz yaptı gözü.

Uşak pek korktu.

- Şincik mali gelecek! , dedi o Peticää.
- Bän kaçacam evä, ama sän sölä, ani bän kırdım da babu seni düümeyecek.
- Ölä, söyleyim yalan da büümeyim mi? Sän ya koca paardıysın bän sa küçüküm...
- Kim sana söledi, ani büümeyecän ba ahmak?
- Mamu hem mali.
- Yalan! İnanma onnarı, ba maymun! - dedi Peti da tıdı evä, sansın onu inek dilinnän yalamıştı.
- Geldi Sofi babu.
- Aman, kim kırdı pençereyi! - dedi babu pişman olarak ani kolverdi o zararçıyı.
- Male, prost et, bän patlangaçlan, - dedi aalamaa yakın Gani.
- Sus, yalan söleersin! Olmalı te o zulum Peticik kırdı da üüretti seni aldadasın malini.
- Male, aslı, ani bän kırdım. Bän isteerim büüyeim, - dedi artık aalayarak Gani, ama Sofi babu hep okadar inanmadı...
- Ha, bän o zararçıyı görmeyim başka bizdä zere topuklarını kıracam! - baardı Sofi babu yumuruunu sallayarak.

GEZİ

Bu gün pazardı. Gani bakasınnan barabar küü içinä çıktılar gezinmää. Çocuk pek sevinirdi, ani bobasının oldu vakıdı da teklif etti çocuunu küü içinä çıkmaa. Onnarın yaşaadı eri bir büyük gagauz küüyüdü. Ortada, klise meydanında, vardı bir stadion, taa da biraz ötedä eşerirdi bir geniş park.

İlkyazdı, hava güneşliydi, sıcaktı, bir yufka lüzgercik esärdi batıdan. Gani gidärdi bakasının kolundan tutulu hem kabarırdı, ani o büyüklärle barabar bulunurdu. Bakası bir balaban kişiydi, vardı koyu kara bıyıkları, çocuk sanırdı, ani onun bakasından taa gözäl adam hiç başka yok. O ilktän gidärdi uslu, istemäzdi aalem ona şımarık desin, ama sora dayanamadı, başladı atlamaa, çamuşlanmaa.

- Naşey, našey, neçin sän esirersin? - sordu bobası, ama Gani bilmäzdi ne cuvap etsin, belliydi, ani sevinmektän şımarık onu dürtärdi.

- Öle! - dedi o kafasını burarak hem bütün ürektän güleräk. Etiştilär stadiona, orada birkaç çocuk topu koulardılar, ama oyun taa başlamamıştı. Stadıondan gittilär parka. Orada gözäldi, yolcaaz paktı. Oturdular bir skemneyä, ama Gani istemäzdi oturmaa. O ayakça dururdu bobasının dizleri arasında da düzeldirdi onun kara bıyıklarını.

- Baka, - başladı Gani kendi soruşlarını. - Todıcik deer, ki üz taa çokmuş bindän, ölä mi?

- Angı Todıcik? - sordu bakası.

- Te o Kara Panilerin Todıcii, ani köşedä yaşêrlar.

- Belli ki diyil üz, ama bin taa çok üzdän. Todıcik taa küçük, o bezbollahi taa sayıdan annaması yok.

- Küçük zer, o taa onadan saymaa bilmeer.

- Sän ama bilersin mi?

- Bän irmiyädan da biliyorum saymaa. Bän Todiciiktän taa büyüküm, büyüküm e?

- Elbetki, sän şansora koca çocuksun, tezdä şkolaya gidecän, ama läüzüm islä biläsin saymaa, sän ii mi bilyorsun?

- Bilerim, mali beni üretti. Te bir, iki, üç, dört, beş, altı, edi... Gani saydı 15-ädan bükeräk ellerindän parmaklarını.

- Ama sän neredän bilersin, ani bin taa çok üzdän? - sordu bobası.

- Hep malim söledi. Siz açan evdä yoksunuz, mali bana masal annadêr, hem gözäl kiyatçıklar okuyêr.

- İslä çocuksun! - dedi bakası. - Soslä malini da tez büyecän hem akıllı olacan.

- Sesleerim, - dedi Gani, - o düşündü, ki çok sesleer deyni olmalı o Todiciiktän taa büük hem bezbelli onuştan biler, ani bin taa çok üzdän...

Sora Gani biraz kaçındı yolcaazda, atladı bir ayaanın üstündä, saydı skemneleri.. bakası kalktı da gittilär evä dooru.

- Baka, hadi taa biraz gezinelim! - istedi Gani, ama bobası dedi:

- Gidelim, çocuum, evä, zere pideleri olmalı fırından çıkardılar.

Gani şen güldü da burnusu sansın duydu kırma kokusunu.

- Ne sän, Gani, unuttun mu, - sordu bobası, - ani bu gün pazar, mamular kırma yazar! Gani taa pek güldü. Onun sansın artık aazında vardı bir parça kırma. Bakasının kolunda tutulu o hep atlayarak şımarırdı...

- Ne sän, gene mi esirmää çekettin? - sordu Yorcun ooluna, - hadi taa tez gidelim, zere pidelerimiz suvacêklar...

TARLADA

İlkyazdı, sokaklarda artık çamur azaldıydı, olmuştun yolcaazlar. Ganilerin aulundan görünürdü küüyün kenarında toloka, orada da artık sade çukurlarda biyazırdı sat-pat bitki eriyän kaarlar, ama bir iki gün kararan boş erlär artık eşerirdilär, başlamıştı çimen bümää. Ganinin malisi Sofi babu çıkıp aula, koyup bir elini annısına bakardı kıra da doyamazdı şaşmaa:

- Mari, bir güncöz sıcak urdu da tolokaya sansın eşil boya attılar! Dün Yalpu yamacı karaydı, bu gün artık emişil olmuş. Gani da, ani malisindän siyrek ayrılırdı bu sıra da yanında bulunduu zaman sordu:

- Kim eşil boya attı?

- İlkyaz, ilkyaz, çocuum... Kim bilir ne çok çiydem çiçekleri olmalı şindi kenarda bizim tolokada.

- Male, - dedi Gani, - hadi gidip toplayalım o çiydemneri.

- Dur, yavrum, taa biraz büü da ozaman gidecän. Çiydemä gider delikanlı kızlar hem olannar.

Gani pek istärdi taa tez büüsün, çok işlär adardı ona malisi, ama hep dardı büüsün da ozaman.

- Öbürgünä, - uzattı Sofi babu lafını, - olacek üz on...

- Nasıl üz on? - sordu Gani.
- Te üz on, deerlär, tarlanın başına kon!
- Nasıl ma, male, insannar uçsun, onnarda kanat yok?!

- Diil, çocuum, sayılêr insan artık gider da tarlasını sürmää, ekmää başlêr. Te senin da bakan artık hazırlamış puluu, dün çalkadı toomnuu, öbürgünä kıra çıkacêk ekmää. Boban çoban, ama bizim da var bir tarlamız koyunnarda iş başlayınca çiftçilik ta yapêriz.

- Malicik, sölä bakasına beni da alsın tarlaya ekmää, bän pek isteerim tarlayı göreyim.

- Söleycäm, çocuum. Git gör ilk günü ne adetlär var çiftçilerdä tarlayı ekmää başlarkan. Te mamun da yapacak o gün için bir tombarlak pita...

Geçti taa iki gün, dışarda artık heptän sıcaktı, çalardı kuşcaazlar, çiçek açardı zerdelilär. Ganinin bakası ilk günü kıra çıktıynan aldıydı oolunu da bilä. Te onnar etiştilär tarlaya, bakası kolverdi boyunduruktan öküzleri da yannaştırdı taligaya isinnär, indirdi puluu, koydu annıkta erinä da sora iliştirdi arışı... Gani dört göz bakardı taa ne olacak ileri dooru, aklına geldi malisinin söledii da sordu:

- Baka, mali sölediydi, ani ilk günü ekmektä varmış çiftçilerin türlü adetleri.

- Elbetki var, te şindi görecän.

Bakası çıkardı torbadan sıcak pitayı da tukurladı onu tarla başında.

- Te, görermiysin, ne uzak tukurlandı? - sordu o Ganiyâ.

- Aha, görerim, - salladı çocuk kafasını.

- Sayılêr, ki bu yıl o tarafta Popaz merasında taa çok yaamurlar düşecek.

Sora kırdılar pitayı, idilär birär parça. Ganinin bobası doldurdu toomnuu hiybelerä, aldı onnarı omuzuna , yaptı stavrozunu da dedi:

- Hadi ver, Allahım, demirlisi kilä versin:

Bölä duvadan sora, geniş-geniş adımnayarak, avucunnan ekärdi boodayı erä. Komşu tarlada da bir başka çiftçi artık ekmişti toomu da artık ilk çizileri çekärdilär. Ganinin da bobası bir kol ektiktän sora, koştular öküzleri pulaa da başladılar sürmää...

GÖCEN

Gani bugün kaldıydı tırlada yalnız. Bobası çoban Yorcı götürmüştü sabaaki üündän peynirleri evä. Öbür çobannar da gittilär yırak çayıra sürüyü otlatmaa. Koyunnar üülenädän doyunacêklar, sütleneceklär da saat birdä ya ikidä gene geleceklär tırlaya saalmaa ikinci sıraya. O zamanadan bobası da dönecek küüydän da Gani gene görecek, nasıl çobannar saacaklar birär-birär koyunnarı, o da yardım edecek haydamaa saamalları strungaya. Kofalar, ani şindi kazıklarda güneşä karşı kururdular gene leंबरdek koyun südünnen dolaceklar...

Ama şindi Gani haylak otururdu biraz serindä, tırla yanında, bordeydä. O taa bir kere gözdän geçirdi nelär vardı bu çobannarın kır evlerindä da sora indi çukura, orada sazlık içindä çeşmä şuruldardı. Taa

ötedä da boş kelemedä çok koraylık büümüştü, koraylıktan da ötää baalar uzanırdılar. Gani çeşmedä içti serin sucaaz, sora çıktı da gezärdi otlar içindä. Bir da ansızdan onun önündä göründü iki boz yumacık.

Naşey olsun bu?

Gani ilktän sansın korktu, sora gördü onnarı nasıl bir korayın altına saklandılar. Açan taa islä baktı, orada iki küçük tavşancık sinärdilär. Gani cıkardı kalpaanı da kapadı onnarı, istedi tutmaa, ama birisi fırlayıp kaçı elinin altından. Öbürünü etiştirdi tuttu da getirdi bordeyä.

Taman bu zaman bobası da küüydän geldi.

- Baka, bän tuttum bir tavşancık!

- O-o-o, ya ne gözäl küçücük! Korkmuş zavalıcık, ne sık-sık soluyor. Küçük tavşamcıklara türkçe göcen deniler.

- Onnar ikiydilär, ama birisini kaçırdım, - söledi Gani.

- Bunu da läüzim kolverelim. Anası araycêktır yavrucuunu.

- E nasıl onu tanıycêk?

- Ana tavşannar yabancı göcenneri da bulursalar, emzirerler onnarı sütçeezinnen nice kendikilerini.

- Beki bän vereyim ona biraz koyun sütçezi?

- Olmaz, o küçücük, içämeycek, hem koyun südü tavşana yaramaz. Taa ii kolverelim onu gitsin anasına. Neredä sän onu tuttu?

- Te orada, derenin ötäända.

- Orayı da götür zavalıcı.

Gani gitti da kolverdi göcencii koraylık içinä.

- Çok islä yaptın, dedi Ganiyä bakası, - anası onu mutlaka bulacêk.

Тарам бери зерилин пил - сорида Санин
марино да то бичидим.

25

Богословни январида Г.И. Санин II босма

AVCI

Ganinin mamusu hem malisi sık-sık lafedirdilər onun Todi daykası için.

- Yalancı o bizim Todi, - deyärdi malisi.

- Sade yalancı olsa, - ekleyärdi mamusu da. - O hiç istämeer işä urmaa kendisini, hep yımirtanın kulubunu aarêr, tutunsa aalem gibi läüzümlü işän, çok ii olur.

- Diil mi sansın var sevgili işi, - dedi malisi, - hojma ava gider...

- Dooru, o gezer avcılıkta hem balık tutmakta, ama yaşamasında ne balık, ne da av eti vardır dattı. Hep söleer ne görmüş, ne tutamamış, ne kaçırmış.

Taman bu arada geldi Ganilerin Todi uyçusu onnara da taa yırdaktan seläm verdi iileräk soylarına:

- Uurlar olsun, Mercanka kaku, - dedi o Ganinin mamusuna, sora uzandı malisinä, - uurlar olsun sana da anacım, - deyip öptü babunun elini.

- Nübêrsın, be Tode? - sordu Sofi babu. - Çoktan oldu bizä gelmeersin.

- Çok isläâyim, male, - dedi o, - te bir afta oldu hep ava gideerim...

Todi daykası girişti annatmaa bir uzun masal gibi iş, nasıl o görmüş bir yabancı, sora iki gün saklıdan kollamış bir tilkiyi, istemiş tutmaa, ama yazık, tutamamış, kaçırmış... hem çok taa butakım işlär.

- Tavşam bişey getirdin mi? - sordu Ganinin mamusu da Todi-kardaşına.

- Yok, bu afta hiç bir da av getirämedim, çok kötü gitti işim.

Uyçusunun yanında Gani eltenmedi bişeylär

sormaa, korkardı azardan, zerä sölemiştir, yabancılar varkan, olmaz büyüklerin lafı arasına girmää.

Ama açan Todi daykası gitti, Gani sordu mamusuna:

- Mamo, neçin Todi daykam tutmamış tilkiyi?

- Neçinki tilki adamdan taa şalvir, taa kurnaz.

Hem dur bakalım, daykan aslı mı söledi. Avcılar, onnar taa çok laftan getirerlər.

- Bän annamadım, nasıl laftan getirerlər?

- Onnar çok yalan söleerlər, te nasıl, - dedi mamusu.

- E tavşam neçin tutmamış?

- Neçinki, - dedi mamusu güleräk, - tavşamnarın kuyrukları kısa hem Todi uçun gibileri hep iki tavşam aardına kaçêrlar...

Laflar: dayka - çiçu, uçu

kurnaz - şiret, şalvir.

DERMENDÄ

Gani sordu bakasına nereyä o hazırlanırdı gitmää.

- Gidecäm, çocuum, dermenä.

- Bän sandım tırlaya.

- Yok, tırlada bu gün koyunnarı güder ortaamız Matey batün, ama bizä läüzüm oldu biraz papşoy unu da te götürecez bir çuval papşoy dermenä üütmää.

- Baka, alsana beni da dermenä.

- Olur, alayım, ama eşää aar gelmeyecek mi, çuvalın yanında oturabilecän mi?

- Oturacam, oturacam, tırlaya nasıl gideriz... Bän sıkı tutunacam, hiç düşmeycäm.

- İslä - dedi bobası, - pin te buraya semerä çuvalın yanına.

Gani büük sevinmeliklän erleşti semerä, çuvalın yannaşık sansın bir büük adamdı. Bobası aldı edektän eşää da yollandılar. Gani pek istärdi maaledä uşaklar onu görsün nasıl eşektä atlı dermenä gider, ama, yazık, sokakta hiç kimsey yoktu.

- Ne pek keskin lüzgär üfleer, - dedi Gani, - bozacak güneşli havayı.

- O islä, ani eser, taa tez un üünecek.

Gani meraklandı da sordu:

- Ama ne, lüzgär mi unu üüdecek?

- Elbetki lüzgär. O üfleer da çevirer dermenin kanatlarını. Kanatlar da döndürerlär te o kayaları, angıların altında tenelär üünüp un olêlar.

- Baka, bän yoktur gördüüm nasıl dermen örüer.

- Yoktur, te şindi seni aldım göräsin deyni.

Bilerim, ani sän pek seversin hepsini görmää, çok şeylär bilmää...

Etiştirilär küüyün kenarına, orada yırıktan göründü dermen, onun kanatları dooruduluydular lüzgerä karşı, dönärdilär hızlı. Bobası indirdi eşektän çuvalı, baaladılar onu bir çatıylan makaraya da dermenci burgacı çevireräk kaldırdı onu yukarı. Gani hem bobası pindilär orayı merdivendän. Pek meraklıydı dermenin içyanı: türlü çarklar büyük hurultuylan döndürürdülär kayayı onun da altından bir kurnacıktan akardı ufacık papşoy unu. Ganinin bakası dermenciylan tutundular kol-kola, nicä elleşmää gibi, da ölä kaldırdılar çuvalı dermenin sepedinä, döktülär orayı teneyi. Dermenci baktı Ganiyä, diydi unnu elinnen uşaan yanaana da sordu:

- Sän da mı, evladım, dermenä geldin?

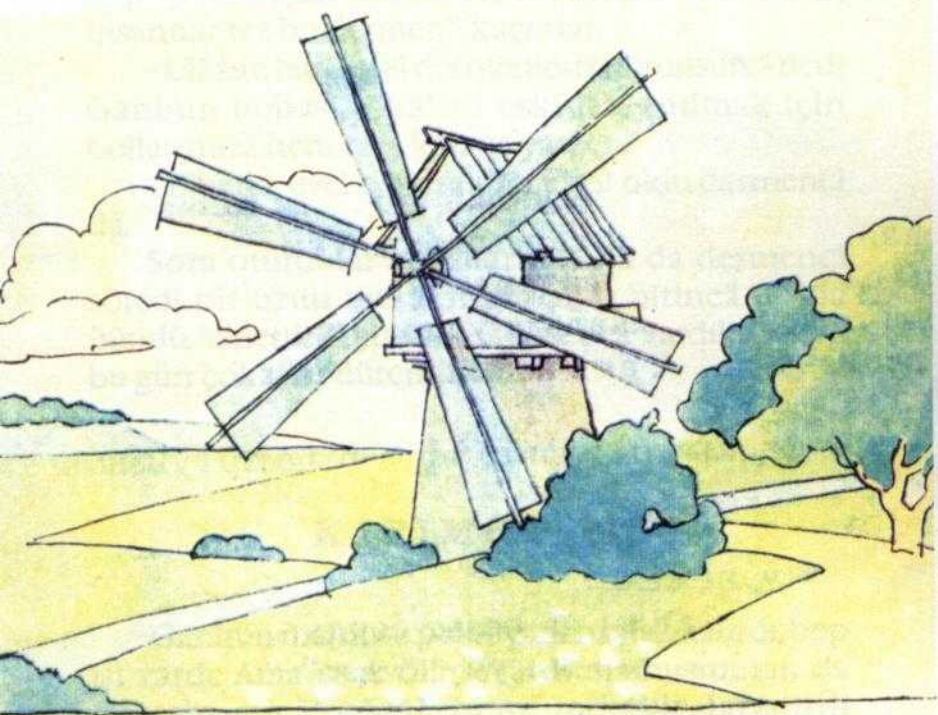
- Geldi, - çocuun erinä bobası cuvap etti. - Aldım onu da görsün, hep sorêr, nasıl lüzgär un üdürmüş...

- Te şindi görermiysin nasıl kayalar dönüp yapêrlar unu.

- Görerim, - cuvap etti Gani ayıflanarak.

- Şindi insannar, - söledi dermenci, - taa çok motorlan üuderlar un, ama küüyä kaldı bir da lüzgerli dermenimiz, sizä, çocuklarımıza eveldän merak. - O biraz düşündü da uzattı lafını: - Evel küüyümüzde bir da su dermeni vardı te orada deredä, o yıkıldı... ama bölä el dermenneri pek çoktular.

- Baka, baka, - danıştı Gani bobasının kulaana, dermenciyä o kıyıştırmazdı sormaa, - e su dermeni o nasıl?

- Te ölä, bunu lüzgär çevirer, ama onu su örüder...

Gani pek annamadı, ama başka bişey sormadı, sesledi dermenciyi.

O söledi, ani şindi insannarın gamsızlıu beterinä dermennär yıkılırmış, hepsi bozulmuş, daalmış, sade o korumuş kendi dermenini da te bu gün da hep işleer. Açan küüdä un motorları bozulêrlar, insannar tez bu dermenä kaçerlar.

- Lääzım bari bu el dermenimiz korunsun, - dedi Ganinin bobası, - kalsın eskidän anılmak için oollarımıza hem te iş için da yarêêr...

- Elbetki, evel o meraklı, - kayıl oldu dermenci da.

Sora oturdular çuvallar üstünä da dermenci söledi bir uzun meraklı masal, o bitincä un da üündü, üklettilär çuvalı eşää da evä vardılar. Gani bu gün çok işlär üürendiydi.

KARIMCALIK

Ganinin mamusu pek siyrek haylak kalırdı, hep işi vardı. Ama uşak ölä sevärdi mamusunnan da lafetsin nicä gözäl hem meraklı lafedirdi malisinnen. Çok iş vardı anasının başında, ama Gani sevä-sevä kimär kerä takılırdı mamusuna kendi istediklerinnen, gelirdi sıra azar da kabuledirdi, ama o hiç küsmäzdi mamucuuna, danışırdı ona mahkul yalpak ozaman, açan anasının kefi isläydi.

Te bu gün da o hiç bişeycik sormadaan, baktı nasıl mamusu inää saadı, sora südü süzdü da kotardı onu çolmeklerä, şindi da te oturdu iplikleri yumaa sarmaa... Taman eriydi Gani annatsın bir bişey, neyi sanırdı, ki mamusu beenecek, kuşkulu sesleyecek. Neçin ki yumaa sarmaa Ganinin esabına görä diyldi büyük iş, onuştan olurdu hem sarsın hem da seslesin oolunu. Da te o başladı sölemää, nasıl dün onnar Tanasçıklan ikisi salkım aaçların altında buldular bir karımca yuvası...

Mamusu sansın seslärdi onu, ama taa çok yumaa bakardı. Olaydı babusuna sölesin, o bişey soraceydi, bişeyä şaşacıydı. Ama bakasına annadaydı bu işleri, o göz-kulak olup sesleyeceydi. Ozaman annatmaa da çok taa kolaydı... Mamusu sa bu gün allele kahırlıydı, may bakmazdı Ganiyâ, hep susardı... Şükür, baarim azarlamazdı.

Gani annadırdı, annadırdı, ama sölemesi git-gidä hep taa dolaşık olurdu., “nestä”, “nestä” koyardı. Söleyip bir iki kelemä, susardı, sora genä toparlardı. Son sonunda anası, istämeyeräk küstürsün oolunu, dedi:

- Bän, yavrum, annayamadım, nasıl siz o karımcalı bulmuşunuz. Deyecäm gidäsin da söyleyäsın babuna, o taa islää biler sizin Tanasçıklan işlerinizi.

- Aha, te giderim, - tezicik kayıl oluverdi Gani, aklınca düşüneräk, ki yumaa da sararkan mamusu läözüm taa çok işinä baksın, nekadar onu seslesin.

- Ne, çocucaam, malisini mi özledin? - sordu malisi suvazlayarak Ganinin başında sık saçlarını.

- Nestä, mali, - başladı o, - biz Todıcıklän ikimiz bulduk bizim aulun dibindä bir karımcalık yuvası, ço-o-ok karımca vardı. - Nestä, te öla hepsi karımcılar gidärdilär, gidärdilär, fııldardı orası...

Malisi brakmıştı işini da, çocuun gözünä bakarak, seslärdi onu. Ganinin da annatması havezli su gibi gidärdi.

- Karımcılar, - karıştı babu da lafa, - aslı ölä hiç durmak bilmezlä, hep işlerlä, çalışêrlar...

- Nicä bizim mamu! - koydu Gani da kendi lafını ansızdan. Sofi babu gülümsedi. - Biz Tanasçıklan çok baktık onnara, nasıl taşırđılar samancık, otçaz, başka işlär. Ama ,male, Tanasçık tuttu bir karımcayı da kopardı onun bir bacaanı...

- Pı-ı-ı! - şaştı babu hem rökesini da bir tarafa koydu, - Hele bak sän cansız uşaa, olur mu ölä yapmaa?! Karımca küçücük, ama o da diri bir can. Onu sanêrsınız acıtmadı mı?

- Acıttı olmalı zer, bizi nicä acıdêr, - dedi Gani. - Onun kendisinin da pek canı acıdıydı o karımcacaa.

- Karımcılar, çocuum, - dedi malisi, - çok fayda getirerlä, bizim fidannardan tırtılları ürküdüp yokederlä da meyvalar korunêr. Sän da o Tanasçık gibi bişey yapmayasın?

- Yok, malicik, benim bir böcecää da canım acıyêr.

- Te islä, öldürmää olmaz, herbir canı korumaa lââzım, ozaman biz insannar da korunmuş oluruz. Açan başka kerä da göreceniz karımcaları, hiç bozmayın onnarın yuvalarını - ko yaşasınnar nicä onnar bilerlä.

- Male, ama karımcılar dalêêrlar.
- Elbetki, dalêêrlar onnarı, kim karımcıların yuvalarını bozêr, ama kim sade uslu onnara bakêr, ona bişey yapmazlar.
- Tanasçın elini daladılar.
- Dalayarlar, zer, açan o tutmuş da kabaatsız karımcanın bacaanı koparmış.
- Ama o karımca, angısının bacaanı kopardı, dalamadı, o topallayarak gitti. Tanasçı daladı bir başka karımca.
- Te görermiysin, onnar biri birini zorda kurtarêrlar, ölä läázım insannar da yapsınnar. - dedi Sofi babu.

TARAŞ

Geç güz zamanıydı, Gani o yılın taa şkolaya çeketmediydi, ama anası sölediymi, ki ileriyä o da mutlak şkolacı olacek. O yaz Ganiyâ pek şen geçtiydi: bakası çobandı, alırdı onu tırlaya, orada iyyirdilär peynir hem bir kerä küçük çobannan barabar o da yardım ettiydi, saamakta koyunnarı strungadan aydardı. Başka kimi günnerdä o uşaklarlan sokakta çelik oynardı, top, kuran hem başka da oynunlar. Pek sevinmelikli vakıttı, açan onnarın aulunda baalarda üzümner başlardılar kararmaa. Ganıcik ilkin bulurdu olmuş tenecikleri salkımnarda da ayırıp iirilerini, atardı aazına. O tanırdı, angıları yalabık, angıları şasla, ama taa çok sevârdi iiri balannarı, hiç bir gün da dayanamazdı üzüm imedään.

Ama şindi artık baalarlar bozulduydu da o pek istârdi üzümçük isin. Taman bu zaman da onnara geler komşu çocucaa Peticik. O artık beşinci klastaydı, ama şkolayı sevmâzdi, sıkça atladırđı üürenmeyi da bütün gün sokakta boşuna kaçınırdı, aarardı kendinâ oyuncu, ama bulmazdı, neçin ki akrannarı hepsi akıllı uşaklardı da üürenirdilär şkolada, bunun için o başladıydı taa sık Ganiyâ gelmäâ. Ganinin mamusu açan görürdü, ani Peti günün boyuna onnarda süzüler, sorardı:

- Sän, Peti, neçin büün şkolana gitmedin?
- Başım acıdı, - aalaşırdı o.
- E şindi ne artık alıştı mı?
- Şindi te biraz geçti da geldim Ganiylen

oynamaa.

- Gani küçük , sän da koca çocuksun, ne oyun oynayacanız ikiniz?

- Te, nestä, biz çelik oynayacez.

- İslä, - dedi Ganinin mamusu, - oynayın, ama te burada, aul içindä, sokaa çıkmayasınız.

Ama Peticik şalvirdi, kurnazdı. Yavaş-yavaş çekti Ganiyi sokaa da sora , açan Gani söledi, ki pek üzüm isteer, osaat teklif etti:

- Hadi taraşa gidelim!

- Naşey o taraş? - sordu Gani.

- Te o, ani baaları bozduktan sora görünmüz erlerdä kalmışlar üzümçüklär e, te onnara taraş deniler.

- Aha!

- Onnar şindi taa pek olmuşlar da ölä tatlı, bal gibi.

Ganinin aazı sulandı bunu işittiyän, okadar çok üzümsemişti.

- Hadi gidelim baalara. - kızıştırdı uşaa Peticik.

- E-e-e, baalar uzak, sorayım mamuya.

- Sorma hiç, o seni brakmayacak. Hadi sormadaan gidelim, mamun duyunca, gelecez.

Gani yoktur çıktıı evdän sormadaan ya anasına, ya malisinä, ama bu yol bal gibi tatlı taraş üzümneri onu çekärdilär. Bir yanından da Peti annadırdı, nasıl o bir kerä artık gitmiş da o günü şişincä imiş taraş hem evä da getirmiş yarım torba.

- Pek yırak baalar, - dedi Gani, - bän gitmeycäm.

- Yırak sa ne, va? Biz kaçarak gidip gelecez, hiç kimsecik bişey duymaycek.

Peticik çoktan neetlenirdi taraşa gitmää, ama yalnız istemäzdi. Şindi sayıklaardı, nasıl taa yapsın da aldatsın Ganicii.

- Gani, - dedi o, - te-e bir kelebek uçêr, gördün mü?

- Gördüm.

- Hadi, turalım. - O çıkardı paraliyasını da başladı çaarmaa kelebää:

Kon-kon, kelebek,
Bir dilim ekmek,
Kon-kon, kelebek,
Bir dilim ekmek!

Kelebek bezbelli işitti da kondu bir otun üstünä.

- Te kondu, - dedi Gani.

- Sus, iştilma! - sımarladı Peti. - Sän yavaşıcık git te o yanından, bän da bu yanından da tutacez.

Onnar enikunu yaklaştılar da Peticik etiştirdi kapamaa kelebää paraliyasınnan.

- Ha-ha-ha-a-a, - gülärdi Peticik, - kelebek bizim, te şindi taraşa gidecez.

- Nasıl gidecez? - sordu Gani.

- Nestä, te gösterecäm, - dedi o da kelebään kanadını ayakların tabannarına sürüştürdü, sora dedi Ganiyä otursun da versin o da ayaklarını. Gani sesledi. Peti yaaladı onun da tabannarını kelebeklen.

- Neçin yaalêêrsın? - sordu Gani.

- Ne, bilmeermiysin? Şindi, açan tabannarımız yaalı kelebeklen, bilmisin nasıl kaçabilecez?

- Nasıl?

- Lüzgär gibi, kelebektän da taa hızlı uçacez baalara, mamun duyunca, biz artık evdäyiz...

Te butakım aldadıp, zararlı Peticik aldı Ganiyi uzak erä hiç sormadaan ne mamusuna, ne malisinä. Baalar sa küüdän çok uzaktaydı, çocuklar hızlı kaçardılar, ama vakit da durmazdı. Etiştilär baalara, buldular taraş, akına onnar pek tatlıydılar, Gani idi doyundu, çok kanaattı, ama açan baktılar günä, o yakındı kauşmaa...

Evdä Ganiyi artık aarardılar aulda, komşularda. Mamusu gitti Peticiklerä sormaa, ama orada söledilär, ki Peticik taa evdä yokmuş.

- Barabar oynardılar, mari, nereyä yokolsunnar? Bizim Gani sormadaan yoktur çıktı evdän.

- Gelecektir onnar, - uslandırırđı Peticinin anası, - bizim o Peti her gün gezer hiç sormadaan karannık olunca.

- Aman, ayol, olur mu uşaa kolvermää evdän sorulmadık?

- Olmaz, ama açan sormêr, ne sän ona yapacan?

- Lääzım küçüktän üüretmää sorsun, zerä ölä başsız üürenecek, büüdüyñän da ondan kötü adam olacak.

Bir da karannık olarak geldi Gani tokada, ama aula girmää kıyıştırmazdı, bilirdi, ani mamusu hem malisi çıktılar bakmaa, taa gelmeer mi, da gördülär çocu: kafası iilik, yanaklarında boncuk gibi yaşlarlan süzülürdü.

- Ne oldu? Neçin sölämedin nereyä gidersin?

- Peticik dedi gidelim baalara taraşa... - O artık seslen aalardı, bilirdi, ki kabaatlı.

- Etecek, aalama, gel içeri. Söleyim mi bakana, ani seslämedin? - Gani hızlandı mamusunun boynusuna

da yalvarırdı sölämesin bakasına, neçin ki o birtaan Ganiyi hiç bireri almayceydi.

- Eer başka bölä yapmasan, sölämeyecez.

- Mamucuk, male, adêrim, şansora sormadaan evdän hiç bireri çıkmayacam.

Akına Gani bu zarardan sora durduydu lafinda. Başka kere Peticää da sölärdi, sormadaan anasına bobasına evdän gitmää uzaa hiç olmaz.

DUT İMEKTÄ

Ganilerin harman aulunda var bir büük dut aacı. Eer yılın o aaç yapardı iiri kara dutlar, bal gibi tatlı hem okadar çok olurdu, ki bütün maalenin uşakları etiştirämezdilär onnarı iiyip bitirmää. Dutlar erken olmaa başlaardılar. Başka erdä, bekim, ancak taa kızarırdılar, ama Ganilerin dudu artık kararırdı. Dutlar olurdular döl-döl. Artık mayın bitkisindä ilk döl kararırdı, bunnardılar erkencilär, kirezlärden barabar olannar, sora olurdu ikinci döl, taa sora üçüncü, dördüncü... da hep ölä dut vardı bütün yaz hem git-gidä hep taa tatlı , taa mezetli olurdular.

Elbetki, ilkin olmuş dutlara toplanırdı çok uşaklar komşulardan da, uzak maalelerdän da. Ganicik da kabarırdı, ani onnarda ilkin olmuş kara dut vardı. Sora, açan başlaardılar olmaa kirezlär, vişnelär, zerdelilär, eriklär - dutlar, nekadar da islä olsalar, kalırdılar bir tarafa. Ama şindi, açan dışarda

olurdu hava sıcak, Ganinin malisi açardı aula tokatçı da hepsi uşaklar, kim gelirdi dut imää komşulardan hem Gani da Veliylen hem Koliylen gidärdilär dut aacın altına. Çocuklar pinärdilär aaca da orada en iilerini ayırıp aazlarına atardılar. Ama küçüklerä deyni, kim pinämezdi yukarı, silkärdilär üklü dallardan dutları erä. Aacın da altına Sofi babu döşemişti bir pala da sımarlaardı uşaklara:

- Palacın üstündän ayırın kendinizä dutçaaz, erdän imein, onnar tozlu. Ayırın, yavrularım, en iilerini, - dardı yalpak babu, - ama ne kalacêk, korkmayın, zän olmaycêklar. Onnarı da var kim isin, sizin ardınıza ördekleri kolverecäm...

Tokatçın da öbür tarafında vrak-vrak-vrak baarışırđı bir sürü artık orta boyda ördecik. Onnar beklärdilär sıralarını, aulun aralundan birär gözlän bakardılar erdä kara dut zibilliinä.

- Durun, alatlamayın, - lafedärdi babu ördeciklärlen, - şindicik sizi da doyuracam...

Uşaklar sa dut imää doyunduynan, uurlayıp babunun gözünü, dut aacından geçärdilär harmanda duran samannan üklü harabaya da orada samannar içindä oynardılar: cingilirdilär, atlaardılar, daadırdılar samannarı. Sofi babu şımarıcıları tezicik ürküdüdü:

- Sizi gidi sarsıklarını, ha-a-a. Ya çabuk inin o harabadan, zerä şindi te bu fişkannan butlarınızı pişirecäm. Kolverersin onnarı uşaklar gibi dut isinnär, ama gırlitalar o saat domuzlanmaa başlêrlar, o saat zarara...

Babunun çıkışından sora hepsi uşaklar kim kabaatlıyđı, kim da diildi, dut imei bitirirdilkar,

çıkardılar auldan kap-kara aazlarla hem üzlärän.

- Aman, mari, aman, - şaşardı Ganinin mamusu,
- meçiklilär karnılarına okadar götürmemişlär,
nekadar bulanmışlar, vardır iş onnanı yarım gün
yıkamaa.

Sofi babu kolverirdi aulda kalan dutlara
ördekleri, önnerinä da koyardı bir dolu yalak su, fasıl
kuşlardı bu ördeklär: bir-iki dut yudup, aardına bir
aaz su içärdilär. Aacın altında diri şufa gibi
kaçınırdılar - bir dutlara, bir suya, bir dutlara, bir
suya...

Ama bu yakınnarda Ganilerin dudunda olduydu
ölä korkunç bir iş, angısını artık bütin küü da
işitmişti. Hem da bu seremcenin baş kabaatlısydı
Ganinin lelusunun çocucaa Miticik. O şansora
büüktü, artık şkolaya gidärdi. Da te o bir gün taa
sabaylendän gelmişti malisinnerin tokadına da
baarırdı:

- Gani-i-i, Gani-i-i!

Çıktı Sofi babu:

- Ne iş be, Miti, ne geldin ölä sabaylen? - neçin
sa üfkeli hem bir şüpäylen sordu malisi.

- Mali, kolver bizi Ganiylen dut imää...

- Ne dut mu? Diil dut sizin zorunuz, olmalı genä
te o harabada samannarı daatmaa geldin,
kolvermeycäm, git evä.

- Malicik, kolver, - yalvarırdı Miticik, - vallaa
oynamayacez samannarda, sadece dut iyecez.

- Ne, dün doyamadınız mı dut imää? - Genä
üfkeli sordu babu, ama o heptän da kıyamazdı
gücendirsın unukasını.

- Hadi, gel, - dedi babu sonunda, açan gördü, ani

Miticik süzülürdü tokatta, gitmäzdi evä, - şindi te Gani da gidecek seninnen.

Gani da sevindi bu işä, ani lelüsunun çocuunnan bu gün dut ieceklär, beki malisi görmedään samannarda da yuvarlanaceklar..

- Hadi gidin, ama ardınıza tokatçı kapayınız, - sımarladı Sofi babu, - zerä ördeklär girecek. - Bän avşam süpürdüm, pakladım dut aacın altını, onnar şindi tapkır edär orasını.

- Korkma, male, biz tokatçı kapayacez, sän bak işinä.

Uşaklar girdilär harman auluna da başladılar dut imää. Gani iirdi erdä pala üstündän olmuş şıralı dutları, ani düşmüştülär avşamdan, ama Miticik tırmaşmıştı aacın taa tepesinä hem da hep üünürdü Ganiyä:

- Gani, Gani, ya bak bän neredäyim! - Mitcää okadar dut imää diildi läözüm, nekadar çok yukarı tırmaşmaa..

Sofi babu bu arada kufnedä bulunurdu, fasülä ayıtlardı da koyaceydı kaynatmaa kotloonda. Ganin mamusu da çalmar altında çamaşır yıkardı. Bir da ansızdan işidildi Ganinin baarışı. O kaçarak geldi malisinä da korkuylan çalışırdı ne sa sölesin.

- Male, male, nestä te Miticik aaçtan düşeer...

- Nasıl düşer, be? - sordu babu hobalık gözlerinnän, - beki düştü?

- Düşmedi taa, ama düşecek, nestä, düşeer artık...

- Aman, aman, ne yaptılar acaba. Allah belanızı vermäydi bolay! Taa ii hiç da kolvermeyäydim bän sizi yalnız!

Babu kaçarak çıktı kufnedän da hızlandı dut

aacina dooru, sora baardı Ganiyâ:

- Gani, git sölä mamuna da gelsin buraya. Ama tez, tezicik sölä gelsin.

Ganinin mamusu yaş ellerinnän artık buradaydı, gelmişti baarışa.

- Naşey oldu be, Gani? - sordu mamusu.

- Te Miti, nestä, aaçtan düşeceydi da... te dalda kaldı.

Karılar geldilər dudun altına da gördülär Miticiî aaçta. O asılı kalmıştı gölmeenin eteendän dudun en yukarkı dalında, belliydi, ani pek korkmuştu da hiç baarmazdı da.

- Dur ölä, çok kımıldama. - sert izinetti babu, sora dedi Ganinin mamusuna: - Git, seset komşulara, mari gelin!

Karı hemen çaarıverdi birkaç komşu da adamnar buldular ne yapmaa. Harmandan samannan üklü harabayı çektilär aacın altına taman neredä Miticik asılıydı, sora bir kişi pindi aaça da kosaylan kesti çocuun gölmeeni da o pat deyni!.. düştü harabaya samannar üstünä...

Buseremceyâ toplanan insannar sansın birdän ilinnendilär. Miticik sapa-saa harabadan atladı erä, bakındı iki tarafa da nicä bir yanık kopetti kaçarak, ne kuvedi varsa, süpürdü evä.

- Varmış kısmeti bu uşaan, - dedi komşulardan birisi, - ki gölmek kaaviymiş, eer kopaydı, vardı nasıl ya sakatlansın, ya düşüp ölsün...

Ama Sofi babu yumuruunu sallayarak Miticiin ardına baardı:

- Görmeyim şansora seni aulda, zarardan zarara

gezersin, zulüm! Bütün maalenin insannarını korkuttun, meçikli!

- Mamo, bän da ölä korktum, - dedi kayınnasına Ganinin mamusu. - Te şindi da dizlerim hep taa titirerlär.

DÜZEN

Ganinin kardaşçı hem kızkardaşçı artık büüdüydülär, Veli taa hep emeklärdi, ama Koli tay-tay da durardı. Gani pek sevärdi onnarı. Mamusu içerdän çıktığıbi, bakardı aalamasınnar hem oynardı onnarlan.

Bir gün mamusu, Mercanka bulü, getirdi içeri çok iplik türlü renktä da başladı onnarı masurlara sarmaa. Mamusunun dolayında da hep dönüştürdü kendi soruşlarınan Gani:

- Mamo, neçin bunnarı getirdin?

- Düzen koyacam, çocuüm.

- E bunnar ne?

- Bunnar kelep, iplik kelepleri. - dedi mamusu.

- E neçin birazı kırmızı, birazı sarı, te eşil da var...?

- Neçin ki açan palayı dokuyacêz, onda olacek türlü renktä yolcaazlar - kırmızı, sarı, eşil, maavi...

- E bu neçin? - gösterdi Gani çıkırını.

- Bu çıkırık, masurları sarmaa deyni. - annattı mamusu. - Te bak şindi gereriz kelebi elemnelerä.

- Bu delikli tafta parçaları elemne mi?

- Onnar. Te kelep gerili. Şindi koyalım onu te bu dönecään çivisinä, masurları da geçireriz çıkırın şişinä, gereriz te bu urganı da başlêeriz elecektän

İllüstrasyon: Ayşe Gülçin

“Annem, bu kumaşın ne için olduğunu merak ediyordum. Bu kumaşın ne için olduğunu merak ediyordum. Bu kumaşın ne için olduğunu merak ediyordum.”

“Annem, bu kumaşın ne için olduğunu merak ediyordum. Bu kumaşın ne için olduğunu merak ediyordum. Bu kumaşın ne için olduğunu merak ediyordum.”

çevirmää. Keleptän iplik söküler da sarılêr masurlara, gördün mü?

- Gördüm, mamó, - dedi Gani, - ver bân çıkırú çevireyim, ama sän iplii doorut masurlara da ikimiz saralım.

- Olur, hadi çevir...

Gani pek sevindi, ki becerirdi, sardılar çok masur, sora içeri getirdilêr düzenneri. Açan geldi içeri çok işlêr, Gani artık yorulttuydu mamusunu soruşlarınınan. Düzenin yannarı büüktülêr, onnarı koymaa, kamalamaa yardım etti bakası. Düzenin önünâ hem ardına koydular iki taaná tombarlak odun.

- Bunnar ne? - sordu Gani.

- Bunnar krosnular, önünkü hem ardınkı krosnu. Ardındkıdan sökölüp gelecek ipliklêr önünküsünâ da sarılacak hazır dokunmuş plat.

- E bu ne?

- Bu mekik. Te mekiin içinâ koyacez masuru argaç ipliinnen. Da te nasıl onu atêriz bir saaya, bir sola.

- E bunnar naşey?

- Bunnar da gücülêr. Onnar kaldırêrlar eriş ipliklerini birazını aşaa, birazını yukarı da açılêr ipliklerin arasında aralık, bu aazlıktan da mekik geçer.

- Ama te bu ne?

- Buna da dener tevâ, onun içinâ tarak. Teveylân tarak gezerlêr ileri-geeri da urup sıkêrlar platı.

- Ama te bu demircik naşeycik?

- Ona da çımbar deniler. Onunnan platı gereriz taa kolay dokumaa olsun deyni...

Gani çok kanaattı büün, pek çok işlər üürendiydi. Avşamneyin, uyumaa yattıynan, düşündä gördü düzeni. O artık kuruluydu içerdä. Mamusu basıp ayaklaa açardı aazlı: krosnuda gerili olan ipliklər birazı kalkardılar yukarı, birazı da inärdilär aşaa, bu araya atardı meki, urardı teveyi, sora basıp öbür ayaklaa genä atardı meki, genä çekärdi teveyi. Mekik gezärdi bir oyanı, bir buyanı, teve da hep ururdu:

- Trak-trak-trak! - Dokumak gidärdi. Krosnuya sarılırdı korafılı yollu pala. Açan da mamusunun mekiindä bitärdi iplik, Gani verirdi ona dolu masurları. Sora biraz da oynardı, çevirirdi boşuna çıkırı. Mamusu baaradı oynamasın ölä boşuna, ipratmasın urganı.. Anasının takazalarından Gani uyandı, olmuştu sabaa, içerdä halizdän düzen dokunurdu...

BİR KİYAT OKUDUK

Malisi Ganiyâ dedi, ani şindi ona bir kiyat gösterecek.

- Male, - sevindi Gani, - bân pek severim kiyatçık okumaa, ama isterim te ölä gözâl resimli olsun.

- Te islâ, - dedi malisi, biz seninnen aktaracez hem da okuyacez bir gagauzça kiyat. O şindi eni çıktı da bakan artık yazdırmış bizim evimiz için. Şansora üç ayda bir kerâ pošta gazetalarlan bilâ onu da getirecek, adı kiyatçun "Kırlangaç". Ama butakım kiyatlara ani çikêrlar sırasıyca, aylıkça ya ki iki üç ayda bir kerâ "Dergi" deniler. Te sayılêr şansora bizim gagauz uşaklarımızın da var kendi dergisi "Kırlangaç".

- O bizâ küçüklerâ deyni mi? - sordu Gani, - ver bân onu aktarayım.

- Şindi, te oturalım da ikimiz bilâ aktaracez.

- Male, ne gözâl onun kabı!

- Kabı da içi da onun çok gözâl hem yazılı da onda çok meraklı gagauz dilindâ işlâr.

Gani oturdu malisinnen da aktardılar "Kırlangaçı", baktılar resimneri, sora bir şiir hem birkaç söyleyiş okudular. Uşak pek büük meraklan seslârdi, açan malisi bitirdi okumaa, çocuk aldı dergiyi kendi elinâ, aktarıp bakardı her bir sayfacı hem sorardı: bu naşey, ama burada ne resimi?

- Tezdâ gidecân şkolaya da hepsini üürenecân, kendin okumaa bilecân.

İkisi barabar baktılar taa iyri bukvaları da Gani artık tanırdı kimisini.

- Şansora her gün barabar bakalım dergiyi, - dedi o malisinä.

- Olur, bakarız hem yavaş-yavaş üüreniriz bukvacıları tanımaa. Ama taa sora gösterecäm sana ilk şkola kiyadını, onun adı "Alfabe" ("Bukvalık")

- Ama "Kırlangaçı" bän pek beendim, onu isteerim her afta kabuledelim.

- Te islä, ani o çeketti çıkmaa, şindilik kayıl olacez üç ayda bir kabuledelim, ama sora beki taa sık başlar çıkmaa. Bakan dedi, ki ona her yılın abone olaceymış.

- Male, brak bana "Kırlangaçı" kendim bakayım hem Veliylen Koliyä da gösterecäm, üçümüz olur mu aktaralım?

- Olur, yavrum, sän ii düşünmüşün, "Kırlangaç" sizin küçük uşakların dergisiydir, sizin hen ii kafadarınız hem üürediciniz.

SABAA BALIK TUTMAA

Gani çıktı sokaa da bakınırdı, istäärdi görsün birisini da annatsın, ki onun vardı büyük sevinmeli - sabaaya erken o büyüklärlen bilä gidecek balık tutmaa. Ama bu onnarın maalesi da pak kuruydu, yoktu islä uşaklar, sadece kızçaazlar Miyalilerin köşesindä parçacık oynardılar. Gani bakındı oyanı-buyanı, yoktu ne yapmaa, gitti orayı.

- Ne geldin, ba Gani? - sordu Mariçi.

- Bişey, - kahırlandı çocuk, - yok kiminnän oynamaa.

- Batünnan neçin oynamêêrsın?

- O beni katmêêr,- taa pek kahırlı söledi Gani da sordu: - Siz oynêêrmıysınız?

- Oynêêrız parçacık, - dedi öbür kızçaaz Paşi.

- Katın beni da, - istâr-istemâz dedi Gani...

Hiç uymazdı ona bu kızçaazların arasında oynunar, ama açan da yoktu kiminnän...

Paşi baktı ona da sordu:

- Var mı parçacıkların?

- Yok.

- Na, vereyim sana te bunnarı da döşâ kuklacaa erini.

Gani aldı parçacıkları, ama hiç bilmâzdi nasıl yapsın kuklacıın erini. O istâardı sölesin, ani sabaaya erken gidecek balık tutmaa, ama görürdü, ani bu kızların yoktu hiç havezi balıkçılı seslemâa. Ganiyâ sa buydu te o, ne en lââzımnı. Balık tutmak bu "pustie" parçacıklara mı benzeer?

- Etecek oldu tutêrsın o parçacıkları elindâ, ba Ganıcık, - takazaladı bu eni oyuncuyu Paşi.

- Nâbaydım?

- Geldin oynamaa da bilmeersin nâpmaa. Düzelt te ölä elinnän parçacıkları da sora döşâ.

- Bilmeerim, - gamsız-gamsız söledi Gani, heptän başka işâ düşüneräk.

- Na, ozaman, tut te bu kuklacı! - Paşi verdi çocucaan elinâ bir parçadan yapılı küçük kuklacık dartılı biyaz modacıklan da sora kendiyçâ koyup erâ parçacıkları başladı düzeltmâa:

- Te ölä, te ölä, ba dangalacık! Bu adamnar aslı

hiç bişeycik kendileri becermeelar...

- Ama ne, bän adam mı? - sevinip sordu Gani, sanırdı birdän büük oldu.

- Diil, - dedi Paşıcık, - bizim mamu ölä deer bakaya...

Neredän bu Paşinin da aklına gelmiş mamusunun lafı. Görmäzdi, ani Gani bilmeer kuklacık oynamaa da sorsundu ona, nereyi sabaa gidecek, ozaman çocukak da üüneceydi kendi sevinmeliini... Ama neredä görülmüş kız kulluu balıkçılää düşünsün? Gani başladı sorulmadık annatmaa:

- Biz sabaa kalkacez karannıktan, - söledi o da duruklandı, baarim sorsundular, neçin erken kalkaceklar. Ama gamsız kızlar bunu da sormadılar... Eh, olaydı çocuklar, başka işti, onnar dayanamayceydılar, dipleyceydilär: var mı pardın, neredän gega aldın, neredä taa ii balık tutulêr hem başka... Dün Ganinin batüsu çocuklarnan iki saat bu işleri lafettilər, ne meraklıydı! Olaydı e Ganidä da birkaç erkek kafadar! Kızçaazların sa arasında bu uşak üüsüz gibi duyardı kendisini. O sorulmadık başladı annatmaa ileri dooru nelär olaceydi yaarina.

- Biz gidecez Yalpı deresinä balık tutmaa.

- Kiminnän? - son-sonunda çıktı bir da akıllı kızçaaz da sordu.

- Bizim Lambuş batüylan. Ona dün geldi Petilerin Vanicii hem Anka lelümnarın Tolesi, onnar üçü hem bän da onnarlan barabar gidecäm. Gani sölämedi, ani batüsu ona dedydi, ki takışmasın büüklerin ardına, zerä lobut iecek. Gani gördü nasıl hazırladılar paardıları, baaladılar iplerä gega hem

kurşundan aarlık düzdülär. Ganiyi katmazdılar, ama bu lafları bir taraftan da seslemää hep taa iidi parçacık oynamaktan... Bitkidä Lambuş batüsu kayıl oldu Ganiyi da almaa, ama dedi:

- Sän erken kalkamayacan, balıkçılık o çok erken işi. Hem taa orada olur kayıp suya düşäsin da kabaat genä bizä, büyüklerä olacek.

-Haliz ölä, - dedi ydi lelüsunnarın o Tolecik ta. Taa ii dursun evdä, ani başımıza bela olacek...

Te o da bir fenaydı, sadece çalışırdı Ganidän kurtulmaa. Gani bu lafları aklından geçirirken biraz sustu, sora söledi, ani onun da artık var kendi pardısı, ipleri - hepsi hazır. Kızlar sansın hiç işitmäzdilär, ne annadêr o, oynardılar parçacıklarınnan. Sonunda Gani gördü, ani bunnarlan yok ne lafetmää da gitti evä baari hazırlansın islää yaarin için. Baktı taa bir sıra pardısını, ipini, sadece gegası yoktu, ama Vanidä vardı iki, beki verir birisini ona islää yalvardıynan. Taa sora baktı buldu sıcak flanisini unutmasın, zerä sabaaleyin serin olurmuş.

Butakım avşamneyin Gani büyük umutlan gitti yatmaa söleneräk: "Kalkmayaceymışım karannıktan... korkmayın, bän sizdän taa erken ayakta olacam, almanız da ardınızdan gidecäm, hiç duyamayceniz da, neredä sizä yannaşacam"

Oldu sabaa. Gani fırladı döşektän da baktı pençereyä. Gün çıkmıştı başta dut aacın tepesinä. Uşaan gözleri doluverdi yaşlarlan. Ona okadar aar geldi, ki hiç durgudamazdı kendisini seslän buula-buula aalamaktan.

- Ne oldu, çocuum, neçin taa uyanamêêrsın da

artık sıçannarı sulamaa başladın? - sordu anası.

- Ölä, gittilər da beni almadılar... - dizärdi Gani yumuruklarinnan gözlerini uarak.

- Kim gitti? - sordu mamusu.

- Batülar, balık tutmaa... Bän da istärdim onnarlan gitmää...

- Sän taa küçüksün, çocuum, - dedi mamusu, - sabaalen ölä tatlı uykucuunu olur mu bozasın o balıkçılık için?

- Ölä, küçüküm, 1-1-1 diilim bän küçük! - Taa pek buulurdu yaşlarinnan Ganicik, neçin ki mamusunun da lafları onu heptän gücendirdiydilär, can erini sansın bir sancı saplardı, o bıktıydı artık küçük olmaa...

ANA YATAK HEM EVLAT

Küçüklük çekeder sallangaçtan, ani evel asılıymış dört iplen içerdä kirıştä, kimi gagauz küüyelerindä bu uşaklık sallangaçına taa deerlär beşik, taa başka erlerdä da bu sallangaçın erinä tekneyi kullanêrlar... Ne meraklı ekmeklen sonsuzluun başlantısı - bir erdä.

Ama büünkü günümüzdä sallangıcımızın adı da başka oldu, diişildi. Ah hem aman! En eskiliimizi, en çeketmemizin da öz döşeciimizin da adını kaybettik, battı! Yazık!!!

Ama beki var taa aramızda kuvet annamaa neyi aarardık, da neyi kaybettik, da neyi bulduk. O

küçüklük sallangacımızın adı şindi yabancı dildän geler - o bir dört tekerlecikli yalabık donaklı taligacık. Onun içindä hep o evelki kaba kundaamız, poyumuz hem kırmalı kadreli yastımız. Taligacın altında var türlü prujinalı cıngırdaklı tekerlecikler. Analar onu sallamêêrlar evelkisi gibi hızlandırıp bir oyanı bir buyanı, ama sadece dürteerlär da o kendisi sallêêr eni dünääya gelän adamı. Ama "o adam" bir türlü raatlanamêêr... Gecä yarısı sa çoktan geçti... Ana kalkêr, alêr kucaana evladı:

- Sölä, kucum, neçin raatsızsın, nereciin acıyêr, bak mamucuuna da sölä!

Ama küçük söleyämeer. O bilmeer taa lafetmää, ama kucakta uslanêr, yakın uyuklamaa... Sanki neredän duyêr bu yavru, ani burada ona islää, ani burası cennet?

Anası usulcuunnan koyêr küçücää kendi kucaandan epiz-eni yalabık taligacın içinä, kaba erä... Ama uşak dap-duru gelip çıvdırık gibi baariş koparêr.

Näpsın ana? Enidän alêr kucaana, gezdirer - usluluk, yok ses. Te burası ona bezbelli kendi eri uslanmak hem raatlık dünnäası. O uyuklêêr. Ananın da gözleri kapanêrlar... Yorgun insan isteer koysun uşaa genä gözäl kaba erä, ama... orada enidän sansın ateş - aalayış, baariş...

Mamu alêr yalabık yataktan yastıcaa, koyêr onu ayaklarının üstünä da eskiycä, nicä kendisini anası sallamıştı - sallêêr evladı kendi ayaklarında: "A-a-a-a, A-a-a-a, A-a-a-a" Nani-i-i, Nani-i-i, Nani-i-i,

nani!”

uşak uyumuş, anası da dirseenin üstündä ban gitmiş. Anaylan evlat derin hem raat kendiyçä uyumuşlar. Ne mutlu, hiç duymamışlar, nasıl sabaa olmuş!

Te güneş da artık pençeredän bakêr bu gözelim-gözelliinä.

ÖMER

Gagauz uşakları, siz artık bilersiniz benim annatmalarımdan GANIYİ. Bu çocuk bizim Bucak tarafımızdan bir küçük. Ama bu gün bän sizi tanıştıracam Ganinin yaşında bir başka çocukları, onun adı ÖMER. Yaşêêr bu uşak bizdän çok uzakta - Türkiyada, ama bu memleket çok gözäl bir er: üç taraftan denizlärle sarılı. Orada uşaklar hem hepsi büyük insannar da lafederlär hep bizim gibi türkçe, sadece ani bizim dildä insannarın adları azıcık taa başka...

Siz var mıdır deniz gördüünüz? Elbetki, olmalı vardır. Bizim Bucak tarafımızda da deniz var, onun adı Kara Deniz - o bir çok büyük su, ama kimisi bizim uşaklar olur olsun taa etiştirmede görmää Kara Denizimizi. O okadar büyük, ki bir kenarı uzanêr Türkiye memleketinä da, ama, dediymiz gibi, Türkiyenin var başka da gözäl denizleri. Onnarın suları duruk, pak, nicä göz yaş, hem çok sıcak, yazıkışı olur yıkanasın... Bän da geçti yazın karımnan bilä gittim Türkiyeyä, biraz sıcak denizlerdä yıkanıp

dinnenmää. Da te taman orada, Ege denizin kenarında tanıştık bu Ömerlen, türk uşaannan hem onun iki kızkardaşçıklarının. Her sabaa biz, denizä gelip, yıkanırdık, sora kumda güneştä yısıdırdık arkalarımızı. Ömer da orada denizin boycaazında bir vilada yaşardı, sabaylen, bizim gelmemizlen barabar Ömer iki kızkardaşçınnan çıkardı havada oynamaa . Kaçınırdılar, toplardılar sülücäk, sora sıcak deniz sucaazında yıkardılar ayaklarını. Taa ilk gündän uşaklar bizi gördülär, ama yaklaşmaa kıyıştırmazdılar. Yılık adımı bän kendim yaptım:

- Senin ne adın? - sordum.

- Ömer, - dedi çocuk biraz utanarak.

- E bu kızcaz senin kızkardaşcın mı?

- Aha, - salladı o kafasını da ekledi, - onun adı

Elif.

Biraz ötedä dururdu en küçük kızkardaşçık, olsundu üç-üçbuçuk yaşında, kara gözlü, kara saçlı, ayacıkları inceikti, sansın hemen kopaceydılar, o uşacın da adıydı Şayma. Bän sordum Elife:

- Nasıl sizä burada, ii mi?

Ama bu kızcaaz hiç bir da ses çıkarmadı. Onun erinä Ömer dedi:

- Pek ii. Elif da kafasını salladı.

Bän çok beendim bu uysal, yavaş uşakları, istedim taa yakından onnarlan tanışayım da bu üzerä dedim:

- Ömer, bän sana bir baaşış verecäm.

O gülümsedi. İşidince baaşış için, kızlar da meraklandılar. İlkin taa bana yakın Elif geldi, sora sakına-sakına Şayma da yaklaştı...

Benim cöbümdä vardı bir küçük düdücäk, çıkardım onu, aldım aazıma da keskin şuruldattım, verdim Ömerä.

- Al bunu senin olsun! - dedim.

Düdücään şurultusu uşakları taa da çok meraklandırdı hem sevindirdi. Bu şurultuya yanibaşımızdaki büyük insannar da kulak asmıştılar, ama Ömer sevinmeliktän benim boynuma sarıldı, sora kendisi bir çok kerä şuruldattı. Şaymanın hem Elifin da gözleri Ömerin elindeki düdücektä kalmıştılar, sora bakardılar bana, sanırdılar onnara da verecäm birär baaşış, ama bendä başka bişey yoktu. Yanımıza bizim toplanırdı insannar, hepsinä meraklıydı nelär lafederiz. Bana uymadı bu kalabalık da dedim uşaklara:

- Hadi çekinelim bir tarafa, te o boş skemneyä. Gittik...

Bän oturdum, yannaşık oturdu Ömer, onun da yanına dizildilər Elif hem Şayma. Lafımız sansın bitmişti. Ömerin vardı işi: çevirip-çevirip bakardı düdüünü. Eliflen Şayma da indilər skemnedän erä, diz çöktülär Ömerin önünä da bakardılar meraklı düdüü... Ege denizin da sıcak dalgalarında çırpınırdı uşaklar, kayıklarda gezinirdi dinnenicilər...

Elif baka baka dayanamadı:

- Ömer, ver bän da çalayım bir keretçik düdücektä, - dedi o.

- Olmaz, - cuvap etti Ömer sallayarak kafasını.

Elif çok gücendi, küsü dolu gözçeezlerini iltti aşaa.

Şaymanın da bakışçından belliydi, ki çok istardı baari elceezinnän dokunsun o baaşış düdücää, ama Elife vermediydilär, ona hiç da vermeycektilär - bunu annadı da Elif gibi derin küsülüydü.

Bän kabaatlıydım, läázımdı bu uşaklara da bişey baaşlayım, fakat yanımda hiç bişey yoktu. Sora aklıma geldi yakında bir kayak içindä brakmıştık torbamızı, orada vardı üzüm, dedim:

- Şayma, Elif, gelin bän sizä üzüm ikram edecäm.

Kalktık skemnedän, gideriz üzüm imää, arkamızdan düdüktä şuruldadarak Ömer da gelir.

Elif: - Neçin gelersin, sana düdük verdilär e?

- Verdilärsä ne? Sän da amıcasının boynusuna sarmaş, sana da verirlär. - sirkelendi Ömer.

Bän istedim güleyim, ama kıyışmadım da sadece bıyık altında gülümsedim. Kızlarla oturduk kayak içinä, açtım torbamızı, Elife verdim bir salkım üzüm bir da verdim Şaymaya, aldım kendim da iyeriz... Kızların küsüleri biraz geçmiş gibi olurdu. Ömer dururdu bir tarafta.

Bän: - Gel, Ömer, gel, sän da bizimnen i üzüm!

O yaklaştı kendi elinnen bir pandal aldı. Hepsimiz iyirdik. Torbada başka salkım yoktu, kalmıştı dibindä teneciklär. Karşımızda, beş-on adım uzakta, benim karımdı. O yıkanmıştı denizdä da su boyunda güneşlenirdi, bizä laf kattı:

- Hey, gençlär, getirin bana da üzüm!

- Çocuklar, - sordum bän uşaklara, - bulümuza, sayılär karıma, ne verecez?

- Bulü da te o üzüm tenelerini, ani torbanın dibindä var, onnarı isin,- dedi Ömer.

Benim genä gülecääm çıktı... Ama ürekli,

açık göz, şevik Ömeri çok beendim. O kendi üzümünü iir-imaz genâ çeketti düdününü şuruldatmaa.

Bän: - Ömer, sän poliştä benzeersin, - dedim.
- Aha, - kayıl oldu Ömer.

Elif: - Bän da polişt olmaa isterim, - dedi da baktı benim cöbümä. Annadım, ki bu uşak çok istardı onun da olsun düdüü. Ama hiç bir türlü ona yakışmazdı sarılsın bir yabancı amıcanın boynusuna... Elbetki, sanırdı sadece ölä baaşışlar kazanılêr.

Şayma da baktı benim cöbümä, o pek az lafedirdi. Üzümcüünü idiktän sora yaklaştı Ömerä da incecik parmacınnan gösterdi düdüü - bu sayılırdı, ki o da istardı bir kerä şuruldatsın. Ömer bunu annadı, ama elinä versin düdüü yınanmadı (pek paalı işti, bakarsın bozulur). Kendi koydu Şaymanın aazına da dedi üflesin...

Bän çok kerä bulundum Türkiedä da gördüm, ani türk uşakları ii bilerlär bizim türk dilimizi, ama onnar çok gözäl terbedili da utancak olarak pek az lafederlär.

Ömer birkaç gündä eni düdüklen deniz boyundakı dinnenicileri iyicä bıktırmıştı. Bän geldikçä yıkanmaa, o sarılırdı benim boynuma, çok şeylär ikimiz lafedärdik. Bir gün geldi yanıma düdüksüz, bän sordum, neredä düdük.

Ömer: - Bobam kaldırdı, onu deer taa az şuruldadaymışım, zerä insannar raatsız kalırmışlar, üzülürmüşlär...- Ömer biraz sustu da sora ekledi - Bän güzä şkolaya başlayacam, bobam deer üürenmeyäymişim zararcılaa, aalemä engel

çalmayaymışım.

Bän sordum:

- Ömer, sän büük olduynan, şkolaları başardıktan sora, ne olacan?

- Elbetki polişt olacam, - çetin söledi o.

Bän düşündüm, sanki bu düdük mü göstermişti zanaata yolu?

Bizim dinnenmäk günnerimiz artık bitmiştilär. Sonunda geldik adeta görä birär gümüş denizä atmaa, çünkü başka sıra da gelelim deyni. Söledik uşaklara, ki bu ayırmak günümüzdü avşama gideriz evimizä Kişinêua.

Ömer sarıldı boynuma. Elif hem Şayma gözlerindän yaşlarını silärdilär. Sora üçü da dizildilär deniz kıyısına da elceezlerini sallayarak bizi geçirirdilär...

PAPUÇLAR

Bay Yorcı çoban pindi eşeenä da dedi ooluna:

- Gani, bän gideerim panayıra, alacam sana naşey-naşey.

- Naşey alacan, ba bakacık, sölesäne?

- Geldiynän panayırdan görecän.

- Ačan sölämeersin, ozaman al beni da seninnän bilä. Bän pek isterim göreyim Bolgrad panayırını.

- Olmaz, - dedi Yörcü, - panayırdan lââzım çok işlär alalım, geeri döndüynän eşek bizi taşıyamayacak, ona ük aar gelecek.

- Bän geeri dooru yayan gelecäm, kayıl oldu Gani sadece onu da alsındılar panayıra.

- Ama mutlak mı?

- Mutlak, elbetki, sade kal evdä da seslä mamunu hem malini, ama bän getirecäm ne dedim.

- Kalacam, baka, ama sölesäne ne alacan, bän avşamadan dayanamayacam.

- Dayanacan, dayanacan, - dedi bakası da dürttü eşään boşlarını ayaklarınınan, istedi yollansın tokada dooru. Çocuk dönüştü hep bobasının dolayında.

- Neçin sölämeersin, ba bakacak?

- İsteerim üüredeyim seni saburlu olasin, biläsin alatlamamaa, dar cannık o da bir kusurdur. Të neçin sölämeyecäm, beklä beni gelincä...

Yörcü çıktı auldan, Gani kapadı ardına tokadı da baktı nasıl o eşektä yortarak gitti aşaa. O gün Ganiyä pek zoor geçti. Hep düşünürdü, sanki naşeycääz ona panayırdan getireceklär. Çıkıp-çıkıp tokada bakardı aşaa, acaba taa gelmeer mi bobası. Sora gitti malisinä sordu, bilmeer mi bakası ne alacak.

- Bilmeerim, çocuum, dedi Sofi babu, - bakan panayırdan hepsimizä birär bişey getirecek, ama ne getirecek, onu kimseycää ilerdän sölämeer. Të geçti pazar da anana fistannık getirdi, bana da bir çember almıştı.

- Sadece bana bişeycik getirmediydi.

- Nasıl ölä getirmediydi? Diil mi bombonileri ilkin sana verdiydi? Hem taa almıştı halva, kovrik... Büün da bişey getirecektir mutlaka...

Hele gıcırdadı tokat da aula girdi bay Yorcü eşeklen edeendä. İlkin o indirdi semerdän bir çuval sora urdu eşää sırlık auluna da alıp torbasını gittilär Ganiylen içeri. Gani dört göz bakardı ne çıkaceydi o beklenmiş panayıır torbasından.

İlkin Yorcü verdi Veliylen Koliyâ birär çavdar pitası sora Ganiyâ da verdi bir pitinka, ama o hiç pek sevinmedi, bekläärdi o naşey-naşeycii. Gani pitinkayı dalayıp sordu:

- Buncaaz mı o, ani dediydin, ba bakacak?

- Diil, - dedi Yorcü, - da çıkardı torbadan bir çift süt-biyaz papuç. Onnarın vardı gözäl eşil ipleri hem cıngır-maavi kenarcıkları. Gözäldilär, pak gözünü tutardılar...

- Te bunnarı sana aldım.

Gani kavradı onnarı da sevineräk başladı çevirä bakmaa. Onnarın maalesindä hiç kimseyciktä yoktu bölä ayak kapları. Uşak tezicik giidi onnarı, geldilär taman ii ayaklarına görä. O istedi çıksın sokaa da göstereyin kafadarlarına, ama düşündü, ani şindi artık avşamdı, sokakta az uşak olmalı. Gösterecek o eni papuçlarını saba, açan maalenin hepsicii uşakları toplu olaceklar. Şindi o yalnız sevinirdi papuçlarına, gezärdi içerdä, adım yaptıkça bakardı aşaa ayaklarına - pek kıvraktılar onun eni papuçları.

ENİ ŞKOLACI

Pazar günüydü. Gani kalktı da gördü, ani Sofi babu nereyâ sa hazırlandı gitmää.

- Male, genâ mi çöşmeyâ gidecez? - sordu o.

- Diil, yavrum, - dedi babu, - şindi Panayıya orucu, lââzım kliseyâ gideyim da dua edeyim Allaha, ki saaselem etiştik bu günnerä.

- Malicik, - sordu Gani, - sade oruçlarda mı kliseyâ gidiler?

- Yok, kliseyâ olur gitmää her pazar, ama te biz bir türlü etiştirämeeriz, da bän deerim, çocuum, baari oruçlarda taa sıkça Allahın evinä gideyim.

- Male, beni da kliseyâ alsana, - takıldı Gani, o istärdi hep malisinnän bilä olsun.

- Bakan sımarladı almayım seni birerä, neçinki ikiniz barabar tükäna gideceymişiniz.

- Aha, mali, - sevindi Gani, - bän taa pek tükäna isteerim. - Gani bilirdi, ki tükäna gidärsalar, bakası ona neysä alacak.

Sofi babu darttı çemäberini, kuşadı kara fartasını da gitti kliseyâ, taa biraz sora Gani da bakasınnan tutulu kol-kola gittilär tükäna.

- Bakacık, ne alacez?

- Sana bir eni çanta alacez. Te Panayıya yortularından sora sän artık şkolaya gidecän. Diil mi artık büyük çocuksun, şkolaya gitmäk çantasız olmaz. Onun içindä tefterlerini, kiyatlarını taşıycan, şkolayı bitirmeyincä çanta senin omuzundan inmeyecek.

Gani kanaatlıktan, kabarmaktan bilmedi ne sölesin da sadece sordu:

- Tefterleri mi?

- Tefterleri, karandaşları, kiyatları, - dedi bobası.

Gani sevinmeliktän başladı şımarıp-atlamaa...

Taa tez istärdi görsün, nasıl olacek onun eni çantası.

Tükända satıcıyka gösterdi çok türlü çantalar: kırmızı, turuncu, maavi. Ama Gani beendi bir eşili. Onu da aldılar. Bakası çantayı ölçtü. Eni kayışıklarından astılar çantayı çocuun omuzlarına.

Geldilär evä. Ganinin mamusu ilkin gördü eni çantayı oolunun arkasında.

- Ne gözäl yaraşêr benim çocuuma epiz-eni çantacık! Gel mamun seni sevsin, hep istärdin büyük çocuk olasin, te artık şkolacıysın...

- Elbetki, elbetki! - kabardı bakası da oolunnan.

Bu arada işidildi kimsä girdi hayada. O Sofi babu artık klisedän dönmüştü. Gani tezicik saklayıverdi eni çantasını köşeyä da, malisi içeri girdiynän, sordu:

- Mali, a bil bana baka ne aldı?

- Ne bileyim, bekim tefter aldı?

- Diil.

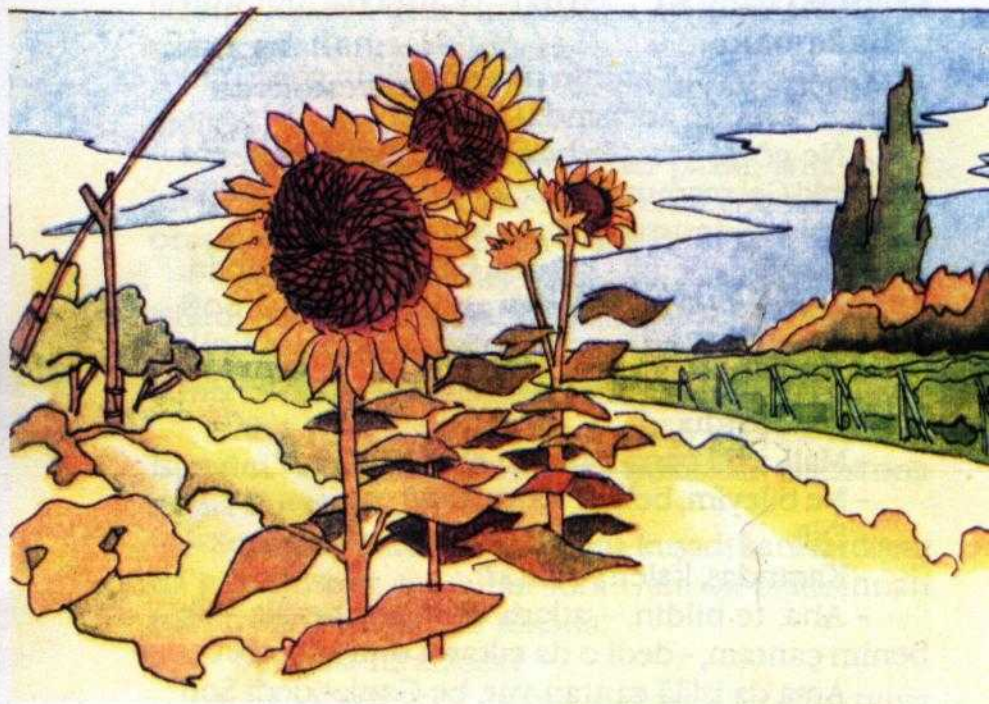
- Karandaş, kalem, çanta?

- Aha, te bildin, - atladı Gani sevineräk. - Te benim çantam, - dedi o da çıkardı onu köşedän.

- Ama da islää çantan var, be Gani, - dedi Sofi babu, - sän şindi artık birdän şkolacı oldun.

- Aha, öbür aftaya, malicik, bän artık şkolaya gidecäm...

Gani genä giidi omuzlarına eni çantayı da gezinirdi ölä horoz gibi içerdä

İçindekilär:

Veli hem Kol i	-----	1
Koduk	-----	2
Atlı	-----	3
Orliogluların çöşmesi	-----	6
Çörek pita	-----	8
Kolada	-----	10
Kızak kaymakta	-----	11
Oka	-----	13
Patlangaç	-----	17
Gezi	-----	19
Tarlada	-----	21
Göcen	-----	23
Avcı	-----	25
Dermendä	-----	27
Karımçalık	-----	29
Taraş	-----	33
Dut imektä	-----	37
Düzen	-----	42
Bir kiyat okuduk	-----	45
Sabaa balık tutmaa	-----	46
Ana yatak hem evlat	-----	50
Ömer	-----	52
Papuçlar	-----	57
Eni şkolacı	-----	60